

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 97 (3259) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

JÓ SZOKÁS

(P. I.) Ki tudná azt megmondani, hogy miképpen születnek meg a szokások? Hiszen az elvétett, egyéni cselekedeteket nagyon nehéz figyelemmel kísérni és még nehezebb megállapítani, hogy valamely cselekedet mennyivel járult hozzá a szokás kialakulásához. Pedig nagyon sokszor így születik a jog, a törvény is, hogy a társadalmi élet ezer apró és nagy jelenségét ne is említsük. Egyet tudunk: a rossz szokások sokkal könnyebben és sokkal hamarabb kialakulnak és meggyökeresednek a társadalom életében, mint az erkölcsileg kifogástalanok, vagy egyenesen hasznos és jó szokások.

A nyilvánosság fóruma elé is sokkal több rossz szokás kerül, mint jó. Az újsághoz befutó panaszok is legtöbbször ilyen rossz szokások ellen szeretnének valamit elérni. Rossz szokások hatalmában és sokszor mentésével kinnak egymást az emberek. Fel kell tehát használni az alkalmat, amikor jó szokást látunk kialakulni és bátorítással, biztatással oda kell hatnunk, hogy minél szélesebb körben elterjedhessen és gyökeret verhessen. Kedvet kell támasztani a jó szokás kialakításában való közreműködésre. Rá kell mutatni arra, hogy milyen felémelő érzés résztvenni a jó szokás elterjesztésében és aránylag milyen csekély fáradságba vagy áldozatba kerül.

Ezért foglalkozunk ma egy örvendetes jelenséggel, amelynek két kedves megnyilvánulásáról egyébként lapunk más helyén is megemlékezünk. Arról van szó hogy kiemelkedő családi események alkalmával a család tagjai, vagy a hozzátartozók kisebb-nagyobb összegeket ajánlanak fel jótékony célra, rendszeren a háborúval együttjáró bajok és nyomorúságok enyhítésére. Mindnyájan emlékezhetünk arra, hogy a jótékonykodás milyen meghatározó módon nyilvánult meg egyik közimert nagyváradi urhölgy halála és temetése alkalmával. A család kívánságára a koszorúk helyett pénzdományokat ajánlottak fel a szegényeknek. Tekintélyes összeg gyűlt így össze és számos nagyon is rászoruló tudunk kisebb-nagyobb összegekkel segíteni, azzal a figyelmeztetéssel, hogy fohászaikban emlékezzenek meg az elhunytól.

Nem is olyan régen 30 pengőt küldött be egy fiatal pár házasságkötésük alkalmából azzal, hogy az összeget a hadigondozottakhoz továbbítsuk. Mai számunkban arról számolhatunk be, hogy egy újszülött öröme a keresztanya tíz pengőt ajánlott fel a hadiárvának, továbbá arról is, hogy egy fiatal zászlós szerencsés hazaérkezését a hadiárvának felajánlott 300 pengővel hálalta meg.

Bátran mondhatjuk tehát, hogy ötvenedtes jó szokás van kialakulóban. Olyan jó szokás, amely sok könnyet törölhet le, sok szomorúságot enyhíthet, ha igyekezünk meggyökeresíteni

Megszilárdult a német-olasz ellenállás és lanyhult az angolszász támadóerő Tunéziában

Az egész arcvonalon megindult Arnim csapatainak ellentámadása. Fáradság jelei mutatkoznak az angol és amerikai csapatok körében

Róma. (Bud. Tud.) Az olasz lapok rámutatnak arra, hogy Tunéziában a helyzetet a hét végén az olasz-német ellenállás megszilárdulása és az angolszász támadóerő bizonyos lanyhulása jellemezte. Ezzel kapcsolatban megállapítják, hogy Tunéziában kifárasztó harc folyik. Körülbelül április 25-ike óta az angol és amerikai csapatok körében a fáradság látható jelei mutatkoznak.

Zürichi jelentés szerint — mint a Pest írja, — a tunéziai tengelyhaderők lényegesen megerősödött helyzetét jellemzik a legutóbbi angolszász jelentések, amelyek Arnim csapatainak az egész fronton megindult ellentámadásairól szólnak. Az egyetlen frontszakasz, ahol a szövetségesek, bár igen lassan, de még mindig folytatják előnyomulásukat, az északi szakasz, ahol a francia és az amerikai kötelékek a tengerpart mentén némi teret nyertek Bizerta irányában.

Bern. (Bud. Tud.): Tunéziából érkező harcéri jelentések szerint a német csapatok támadása tegnap a brit első hadsereg Medjez el Babtől északra levő állásai ellen irányult. Rendkívül heves összecsapások voltak és a briteknek nagy veszteségeket okoztak.

Tovább élesedik a lengyel-szovjet viszály

Bernből jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A News Chronicle a lengyel-szovjet diplomáciai szakítással foglalkozva azt írja, hogy Moszkva eddig semmiféle hivatalos választ nem adott a lengyel nyilatkozatra. A szovjet sajtó hangjától arra lehet következtetni, hogy az egyesült nemzetek kapcsolatában súlyosbodott a helyzet, mert a lengyel-szovjet viszály tovább élesedik. Moszkva, amely ellene irányulónak tekinti a mostani londoni lengyel kormányt, aligha akarja vele a diplomáciai viszonyt helyreállítani. Ezzel a helyzettel szemben Lon-

don és Washington helyzete igen kétnyes.

Zürichből jelentik: (B. T.) A szovjet sajtó támadása a Sikorszky-kormány és annak környezete ellen olyan heves hangnembe csapott át, hogy a diplomáciai kapcsolatok újra felvétele a jelenlegi lengyel kormánnyal nem tekinthető valószínűnek. Ugy látszik, hogy Moszkva és a lengyel kormány között a viszony Molotov április 15-i jegyzéke óta annyira rosszabbodott, hogy a kibékítésre többé nem lehet számítani. A szovjet sajtó hangja nyilvánvalóvá teszi, hogy a megegyezés

elől becsapták az ajtót mindazon lengyel személyiségek előtt, akik valamilyen formában sikraszálltak Nyugat-Ukrajna, Fehér-Oroszország és Litvánia, valamint a katyni vizsgálat érdekében.

Londonból jelentik: (B. T.) A brit hírszolgálat diplomáciai munkatársa közli, hogy a moszkvai brit nagykövetség közölte a szovjet kormánnyal a brit kormány nézeteit a jelenlegi helyzettel kapcsolatban. Hír szerint az Egyesült Államok diplomáciai képviselése hasonló lépést tett.

Stockholmból jelentik: (B. T.) A Stockholm Tidningen washingtoni tudósítója szerint az Egyesült Államok fővárosában aggodalmat keltett a szovjet-lengyel viszály kedvezőtlen kihatása az angolszász hatalmak és a Szovjet Unió viszonyára. Hivatalos washingtoni körökben attól tartanak,

hogy azok az amerikai tervek, amelyek a háború utáni jobb világrend felállítására irányulnak, a viszály következtében komoly zavart szenvednek. Washingtonban ma az előtérben levő legtöbb probléma az, vajjon Moszkva hajthatatlan magatartása a Sikorszky-kormánnyal szemben nem jelenti-e azt, hogy a Szovjet kommunisztarendszert akar létesíteni Lengyelországban?

„A világtengerek harcát mi nyerjük meg, s Anglia vagy megadja magát, vagy éhenhal“

Lev dr. birodalmi miniszter május elsejei felhívása a német munkássághoz

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Lev dr. birodalmi szervezésügyi miniszter május 1-én felhívást intézett a munkásokhoz és az üzemek vezetőihez.

— Mi németek — mondja felhívásában. — megingathatatlanul hiszünk abban, hogy az ifjú nemzeti szocialista forradalom legyőzi a zsidóság megmerevedett és elavult életformáját és annak ikergyermekét, a nagytőke uralmát és a bolsevizmust.

Lev dr. azután a következő okokkal igazolta Németország győzelmének bizonyosságát:

— Katonáink dacolva minden viharral, még mindig ott állanak az Atlanti óceán és a Földközi tenger partjain, az Északi jöknál, Kréta szigetén, Leningrád előtt és az Azori tenger partján és bizonyosak lehetünk benne, hogy nincs

az a hatalom, mely onnan elűzhetné őket. Németország határait annyira kiterjesztettük, hogy ez által elegendő emberrel és nyersanyaggal, fegyverrel és lőszerrel rendelkezünk ahhoz, hogy minden keletről és nyugatról jövő támadással szembezállhassunk. Mindinkább behibonyosodik, hogy a tengerlattjáró a második világháborúnak a leghatásosabb fegyvere. A repülőgép, páncélos harcok és bármely legkorszerűbb fegyver mellett, Anglia nem kerülheti ki sorsát és Északamerikát a szürke tengeri farkasok farkai teljesen megbénítják. Anglia az előtt a választás előtt fog állni, hogy vagy megadja magát, vagy éhenhal. Az Egyesült Államok nem segíthetnek rajta és tehetetlenül kell nézniök. A világtengerek harcát mi nyerjük meg, ehhez megvan minden esélyünk.

— 1943 május 1-én — folytatta Lev dr. — Németország totális háború közepén áll. A gyárak és irodák fegyverfogható férfiai fegyvert ragadtak és helyüket átveszik a német nők. A termelést megkésztetjük, megháromszoroztuk, mégis több munkaerő áll rendelkezésre, mint amennyire szükségünk van. Európa népei a német népet segítik a bolsevizmus és plutokrácia elleni harcban és segítik abban is, hogy elegendő fegyvert kovácsolhasson a világ zsidósága ellen küzdők részére.

Lev dr. végül kifejezte meggyőződését, hogy a német nemzet munkaerőrtartaléka ésohasem merül ki.

— A mi zászlóink maradnak utoljára a csatatéren, a mi fegyvereinkkel felszerelve. Ez az akaratunk és bizonyosságunk. — fejezte be felhívását a birodalmi szervezésügyi miniszter.

Franco tábornok a Gibraltár-körüli partvidéken

Madrid. (MTI.) A Német Távíráti Iroda jelenti: Franco tábornagy Madridból délspanyolországi körútra indult. Meglátogatja Cordobát, Sevillát, Cadixt, valamint a gibraltári szoros partvidékét.

Egész Amerikára kiterjed a munkabeszüntetés

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Ugy látszik hogy az amerikai bányászok sztrájkját nem lehet békés úton elsimítani — jelenti a londoni rádió. Valószínű, hogy a munkabeszüntetés az Egyesült Államok egész területére kiterjed. Ez azt mutatja, hogy Roosevelt sem tudja a sztrájkot feltartóztatni.

Horvátország harcolni akar Európa ujjaépítéséért

Rómából jelentik: (MTI) A Giornale D'Italia közli Pavelics horvát államvezető nyilatkozatát. Pavelics kijelentette, hogy Horvátország viszonya a szomszédos népekhez jó. Horvátország azt a célt szolgálja hogy közösen harcoljanak Európa ujjaépítéséért.

Hazafias ünnepséget rendezett a váradi rendőrkapitányság őrszemélyzete

Tartalmas és színvonalas kultúrnap a Katolikus Legényegyletben

Nagyvárad. Tegnap este kedves és felemelő hazafias ünnepséget volt alkalmunk látni a Kat. Legényegylet dísztermében, mely alkalommal a kapitányság őrszemélyzete rendezte meg évenként ismétlődő kultúrnapját, mely a hazaszeretet és hajtársi érzés jegyében folyt le.

Az ünnepségen jelen voltak dr. Horváth György főkapitányhelyettes, a kapitányság vezetőjének élén a kapitányság tiszti, díszviselői kara és őrszemélyzete csaknem teljes számában, családtagjaikkal együtt.

Ez alkalomra a főrendező hölgyek egy bájos japántárgyu darabot adtak elő és hoztak színre, melynek minden szereplője tudása legjavával szolgált és bebizonyították azt, hogy nemcsak hívatásukban, de a kulturakörében is helyt tudnak állni.

Ezután egy magyar történelemre átépített hazafias tárgyú előkép következett énekeszólókkal, énekekkel és zenekarral. Papp Tibor karnagy vezérletével, Losonczy Gábor ny. számvetőségi tanácsos tollából, mely lépésről-lépésre fokozódó hatást váltott ki a megjelent előkelőségek és közönségből. A rendőrségi asszonyok és leányok, rendőrök együttes éneke alatt gyakran zúgott fel az elismerés tapsvihara.

E szép este főszereplői voltak: Enyedi Karola, Kis Erzsébet, Kurucz Mihály, Hajdu Ferenc, Rácz István, Regősök voltak: Törpe Vince, Kovács Ferenc, Katona Frigyes, Molnár János.

Örömmel láttuk, hogy a Főkapitányhelyettes ur és neje, Krasznay rendőrfőtanácsos és neje, dr. vitéz Sarkady rendőrfőfelügyelő és neje szeretettel támogatták az est előkészítését és rendezését és az őrszemélyzet nehéz munkája jutalma volt e szívet felemelő, bensőséges ünnep.

Az őrszemélyzet szeretete és ragaszkodása jeléül egy gyönyörű csokrot nyújtott át az est fővédnökjének, dr. Horváth György főkapitányhelyettes feleségének.

Műsor után is még együttmaradtak a jelen voltak a vidám, egy kellemes nap emlékével gazdagabban távoztak zárórakor.

Mozik műsora:

APOLLÓ: Szerelmi láz.
BELVÁROSI: Egy asszony visszanéz.
KORONA: Legény a gáton.
CASINO: Házasság.

sát 3 évi próbaidőre felfüggesztette. Az ügyészségi megbízott az ítélet ellen a novella alkalmazása, a védelem pedig a bűnösség megállapítása miatt felebbzést jelentett be.

A törvényszék dr. vitéz Biró Barna tanácsa ma délelőtt tartotta az ügyben a felelhetési tárgyalást, melynek során Bodó ismételtel tagadta, hogy a cselekményt elkövette volna.

— Akkor miért ismerte be a csendőrség előtt? — kérdezte az elnök.

— Azért, mert azt mondták, ne pánaszoljak annyit...

— Hát miért mondta a faluban, a mulatság után, hogy maga szúrta meg a sérteget?

— Csak dicsekedtem vele...

Dicsekvés ide, dicsekvés oda, a bíróság Bodó Mihályt bűnösnek találta és helybenhagyta a járásbíró ítéletét azaz a módosítással, hogy a novella alkalmazását mellőzte.

Olcsó lesz a népfürdő

Nagyvárad, május 1. A polgármester ma megbeszélést folytatott Gyapai helyettes polgármesterrel, Dalló népjóléti tanácsnokkal és Király főmérnökkel, a népfürdő megnyitásával kapcsolatos kérdésekről. A megnyitást illetve az üzemmenetet rendezéssel fogja szabályozni a polgármester. A fürdő műszakilag a vízművekhez, egyébként a népjóléti ügyosztályhoz fog tartozni. A fürdési díjakat a szociális szempontok figyelembevételével állapították meg, még annak kockázatásával is, hogy a város esetleg ráfizet. A fürdési díj személyenként 30 fillér lesz, gyermekeknek 20 fillér, iskolások és munkások tömeges fürdése esetén személyenként szintén 20 fillér. A népfürdő személyzetének alkalmazása megtörtént már, egyébként is megtette az intézkedéseket a fürdőnek május első felében történő megnyitására.

Több mint száz üzemi alkalmazottat osztottak be magasabb fizetési osztályba

Nagyvárad, május 1. Tegnap üzemigazgatósági ülés volt, amelyen a magasabb fizetési osztályba besorozott alkalmazottak ügyében intézkedtek. A polgármester a főnököknek javaslatot tesz a belügyminiszternek több mint 100 üzemi alkalmazottnak magasabb fizetési osztályba való sorozására. Ezek illetménykülönbözeteiket január elsőjéig visszamenőleg meg fogják kapni. Ugyancsak kapnak bizonyos pótdíjat azok is, akiket magasabb fizetési osztályba besorozni nem volt lehetséges.

Szolgálatos gyógyszerárak:

ARANYKERESZT gyógyszerár, Gróf Teleki Pál-u. 2. (Zsigmondovits és Martinovich) 16-32.

KORONA gyógyszerár, Hitler Adolf-utca 1. (Dr Rácz Rezső) 13-76.

DIANA gyógyszerár, Ghillányi-u. 10. (Sebestyén A.) 32-58.

SENT ISVTÁN gyógyszerár, Mikszáth Kálmán-utca 52. (Dr Raáber A.) 14-44.

Szükség a hadifogságból

A honvéd haditudósító osztály közlése

Tóth György és Kara Vendel honvédek fogságba estek. Szabályszerű orosz fogságba. Az egyik falu szélén golyószórával fedezték alakulatuk elvonulását. Nem is mert előlről egyetlen orosz sem közeledni. De jöttek hátulról. Még mielőtt előránthatták volna kézigranátjait, az udvarokból egy tucat sűrű árnyék rohant rájuk. Legyűrték őket.

A bekecsüket elszedték, a köpönyegüket is. Öt vöröskatonát adtak a két magyar mellé örnek és elindították őket visszafelé. Kegyetlen szél fúj. A két honvéd összefutva, szíjje alétan érkezett a legközelebbi faluba. De a vörösek is ugyancsak fáztak. Bevittek magukat az egyik orosz házba, szalmát parancsoltak elő és lefeküdtek aludni. Biztonság kedvéért egy orosz ébren maradt.

A két honvéd a puszta földre dűlt le. Ugy tettek, mintha a fáradságtól és a fázástól elaludtak volna. De mind a kettő tudta a másiktól, hogy figyel. Figyeltek és várakoztak, amíg a négy orosz horkolva aludt. Csak a háziak mécsese világított gyengén és az ör bóbiskolt a szalma sarkán.

Tóth György úgy emelkedett fel zaj és nesz nélkül, mint egy kísértet. Szemei rátapadtak a bolsevista nyakára. Egyet lépett és lecsapott rá. Az orosz megvonaglott és hangtalanul remegni kezdett. Tóth György addig szorította az orosz nyakát, amíg csak egy kis remegés is volt benne.

De ez csak egy része volt a feladat.

nak. A másik részt Kara Vendel végezte el.

Eldobva hevert a két honvédköpeny és a bekecs, a sarokba támasztva az oroszok automata fegyverei. Kara Vendel felmarkolta az egészet és Tóth György kezébe nyomta. Közben intett neki, hogy menjen ki. Maga gyufát halászott elő a zsebéből.

Tóth György egy szemvillanás alatt látta, miről van szó. Feszülten várakozott az ajtónál.

Ezalatt Kara Vendel gyufát gyújtott és három helyen meggyújtotta az oroszok alatt a szalmát. Utána kiugrottak az ajtón.

Kint kaphodták fel köpenyüket és bekecsüket. Aztán nekivágtak az udvaron keresztül a hómezőnek. Egy darabig a ház lángjaiból tájékozódtak az úttalan úton.

Mikor hosszú bolyongás után magyarrá akadtak és nyugodtan heveredtek az ötödik falu egyik házában, Kara odaszólt Tóth Györgynek:

— No öregem, megváltoztathatjuk a közmondást.

— Hogyan?

— Nemesak a kapanyél sülhet el, hanem egy gyufaszál is.

Jánkó Ferenc,
honvéd.

50 pengőjébe került a szurkáló hegyközujlaki legénynek a „dicsekvés”

Nagyvárad, május 1. 1942 november 8-án mulatság volt a hegyközujlaki Levente-otthonban. A mulatság során Erdődi Károly, aki nemrég került a faluba s így csak afféle jött-ment idegennek számított, „dirigálni” kezdte a zenekart. Rosszszemmel nézték ezt a falubeli legények, akik öslakói tekintélyükön szenvedett csorbaként könyvelték el az „idegen” nemkívánatos térfoglalását. Ezért, amikor 8 óra tájban a mulatság végetért és Erdődi Károly hazafelé indult, több legény közrefogta. Erdődinek azonban sikerült egérutat nyernie s futásnak eredt. De alig tett néhány lépést, valaki hátulról nyakba szúrta, úgy, hogy 20 napon belül gyógyuló sérülést szenvedett. Erdődi nem ismerte fel a sötétben támadóját, nem sokkal a történet után azonban Bodó Mihály 20 éves legény azzal dicsekedett, hogy ő szúrta meg Erdődöt, nyilván azért, hogy elégtételt vegyen a falubeli legényeket ért sérelemért.

Bodó még a nyomozás során is beismerő vallomást tett a járásbíró előtt azonban már tagadta, hogy ő szúrta volna meg Erdődöt.

A járásbíró megállapította a bűnösséget és Bodó Mihályt a 92. szakasz alkalmazásával 50 pengő pénzbüntetésre ítélte, de a büntető novella I. szakaszának alkalmazásával az ítélet végrehajtá-

Valódi svájci órák **Blóz Zoltánnál** Ezüst dísztárgyak
Szt János utca 3. sz.

Modern ékszerek készítése és alakítása. Oratokat aranyból, platinából, ezüsből gyönyörű kivitelben készítenek.

Szilárdan a tengely kezén vannak Mateur, Medjez el Bab, Pont du Fahs és Takrouan uralkodó útrendszerei

538 repülőgépet veszített a szovjet a legutóbbi
tizenkét nap folyamán

Vitéz Jány Gusztáv vezérezedes szűkebb törzskarával megérkezett a keleti harcterről

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Jány Gusztáv vezérezedes, a keleti arcvonalon küzdő 2. honvéd hadsereg parancsnoka szűkebb törzskarával május 1-én hazaérkeztek. A pályaudvaron ünnepélyes fogadtatás keretében Kállay Miklós miniszterelnök üdvözli személyesen a 2. honvéd hadsereget is.

Madriddből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Dieckhoff, ujonnan kinevezett német nagykövét pénteken délben átnyújtotta megbízólevelét a spanyol államfőnek. Az átnyújtás után hosszabb megbeszélésre került sor Franco tábornok és a német nagykövét között. A megbeszélés a német-spanyol barátság szellemében folyt le.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A szovjet a legutóbbi 12 nap folyamán 538 repülőgépet veszített. A német veszteség ugyanezen idő alatt 27 gép.

Borzalmas vérfürdőbe fult a szovjet tömegetmadása a kubáni hídfőnél

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A keleti harctéren csütörtökön a kubáni hídfőnél a szovjet kilenc lövészadosztállyal, sok páncélos összevonásával tömegetmadást kezdett. A tömegetmadást repülőgépek támogatták. A német vadászgépek három saját veszteség mellett, 67 szovjet repülőgépet lőttek le. A légharító és páncéltörő tüzés 39 bolsevista páncélos harckocsit lőtt szét. A német gránátosok lendületes ellentámadást intéztek a bolsevisták ellen, miközben a zuhanóbombázók szüntelen támadásaikkal további pusztításokat végeztek a szovjet állásaiban. A szovjet tömegetmadása végül borzalmas vérfürdőbe fult. A németek minden állásukat megtartották. A szovjet vesztesége három teljesen szétvert, két súlyos veszteséget szenvedett hadosztály. Az arcvonal többi részén csak felderítő tevékenység folyt.

Csütörtökön összesen 81 szovjetgépet lőttünk le.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Német harci gépek igen eredményesen támadták április 29-én Poljonorja szovjet hadikikötőt és a szovjet Murmanszktól északra fekvő támaszpontjait.

Észrevehetően tarózkodóan viselkedik az ellenség a nyugattunéziai gyűjtő- pontokon

Berlin. (MTI.) A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a tunéziai helyzetről: Az első brit hadsereg az előző napok áttörési kísérleteinek teljes megghiusulása után a nyugattunéziai gyűjtőpontokon Medjez el Babtól keletre, valamint Pont du Fahs térségében, észrevehetően tarózkodóan viselkedett. A tengelycsapatoknak a részben visszahódított, részben a régi arcvonalon túl a britektől elragadott széles terepen Gris el Qued mellett végzett tisztogató munkálatai azt eredményezték, hogy két nap alatt legalább 3 brit hadosztályt, valamint két ezrednyi francia csapatot sikerült teljesen szétverni. Az utóbbi 3 napon magában Gris el

Qued térségében 3 brit páncélosdandárt, összesen 92 harckocsival szétverték. A Gris el Qued és Pont du Fahs mellett szerzett tapasztalatok mutatják, hogy még a különböző pontokon egyidejűen indított és jól előkészített erőfeszítésekkel sem érnek el sikert. A tengely állásai változatlanul zárt egységet alkotnak, noha a támadók szám és anyag tekintetében túlerőben vannak. Eként megállapítható, hogy Mateur, Medjez el Bab, Pont du Fahs és Takrouan uralkodó úrendszerei szilárdan a tengely kezében vannak. Az a tény, hogy nem ezek a községek, hanem a tőlük keletre levő közlekedési gócpontok a döntők, lehetővé teszi a tengelynek, hogy ezeket az utakat a belső vonal minden ellenével kihasználják. Éppen az utak ellen intézett hiábavaló támadásoknál szenvedték az el-

Laval francia miniszterelnök megbeszéléseket folytatott Hitlerrel

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról közli a Német TI: A Führer április 29-én Ribbentrop birodalmi miniszter és Bastianini olasz külügyi államtitkár jelenlétében a főhadiszálláson fogadta Pierre Laval francia miniszterelnököt. A megbeszélés folyamán a résztvevő teljes megértést tanúsítottak egyfelől Németországot és Olaszországot, másfelől Franciaországot érintő kérdések iránt. Megvizsgálták milyen mértékben kell résztvenni Franciaországnak azokban az erőfeszítésekben és áldozatokban, amelyeket a tengelyhatalmak az új Európa felépítése érdekében a bolsevizmus, valamint az angol-amerikai plutokraták elleni harcban magukra vállaltak és milyen előnyök származnak majd Franciaországra a részvételből.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Laval francia kormányfő csütörtökön délben érkezett a főhadiszállásra. Előbb Ribbentrop birodalmi külügyminiszterrel és Bastianini olasz

Karlskronára dobott bombák orosz eredetűek

Stockholm. (MTI.) A Német TI jelenti: A csütörtökre virradó éjszaka Karlskrona közelében lehullott repülőbombák, a vizsgálat tanúsága szerint orosz nyelvű felírást viseltek.

lenséges csapatok a legvéresebb veszteségeket.

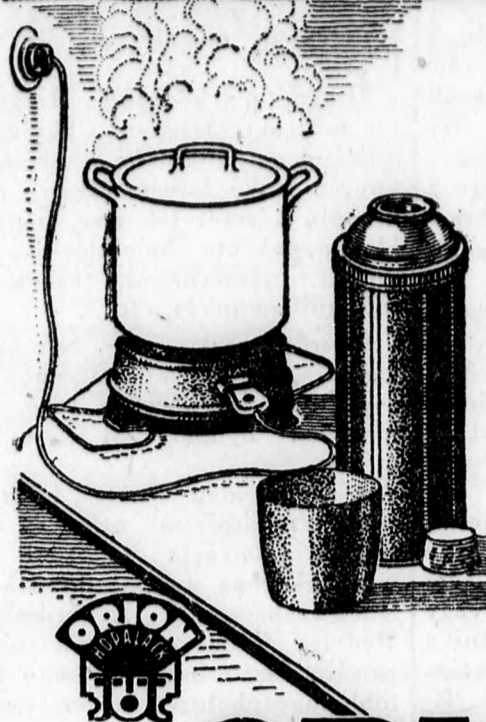
Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda katonai munkatársa írja: Tunéziában két birodalom legjobb csapatai támadnak. A légierőket különösen megerősítették. Az olasz és német ellenállás mindezek ellenére töretlen. Az ellenség veszteségei nagyok és az ellenség nem tud új helyzetet teremteni.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Csütörtökön a déltunéziai harctéren nyugodt volt a helyzet, nem számíthatva néhány helyi vállalkozást. Bejártól északra gyors német harci gépek bombákkal szétromboltak 21 megrakott kocsit, amint azok az északtunéziai arcvonalra igyekeztek.

külügyi államtitkárral folytattak tanácskozást. Délután a Führernél háromórás megbeszélést tartottak. Laval és Bastianini csütörtökön este utaztak haza.

Azt is megállapították, hogy robbanó és gyújtóbombákról van szó, amelyek orosz mintájúak. A kuibisevi svéd követséget utasították, hogy a svéd kormány nevében tiltakozzék svéd terület átrepülése ellen.

A takarékoság = kényelem!

Majd minden háztartásban van hőpalack. Ne csak kávéházban, irodában, munkahelyen használja ki a hőpalack előnyeit, hanem otthonában is! A folyadékféléket (levest, kávé stb.) nem kell újra melegíteni, ha azt forrón hőpalackba tölti. — Időt, tüzelőanyagot (gázt, áramot) takarít meg és egyúttal kényelmét is szolgálja, — különösen a 48 órás

ORION

HŐPALACK

Rongynak nézte az öreg cigány a szácadás végett kitecitett fécűinget

— Tíz pengőre ítélték —

Nagyvárad, május 1. Bogyó Sándor villamoskalauz udvaráról eltűnt egy szárítás céljából kiterített, teljesen új férfi ing, amit nem sokkal később megtaláltak Lakatos József öreg cigánynál. A járásbíró Lakatos Józsefet 10 pengő pénzbüntetésre ítélte, de az ügyészségi megbízott súlyosbításért felelt.

A felelősségi tárgyalást ma tartotta a törvényszék dr. vitéz Biró Barna tanácsa, de ennek során az ijesztően csúnya, sebhelyes képű vén cigány már tagadta, hogy szándékosan eltulajdonította volna az inget.

— Hát akkor hogy került a kosaradba? — kérde az elnök.

— Tekintetes, naccságos ítélőbíró úr, kezicsókóloom — kezdi a vén cigány. — elmentem egy kis csontot-rongyot szedni, mert avál kereskedek... oszt az ing ott vót a személtáda mellett, azt hittem, hogy rongy...

Hiába, no, a cigányok mindig „találnak” valami értékeset is a szemét között. Cinka Panna-utcai „kollégája” nemrég fát és libaszirt talált a szemét között s azt is szemétnak nézte; ő pedig fécűinget — s azt rongynak hitte. Minden rendben is lenne, ha a törvény is olyan „jóhiszemű” volna, mint ezek a „szegény, ártatlan” cigányok. Az azonban addig firtatja a dolgot, míg kiszül a turpisság...

Ime, most is. A bíróság indokoltan találta és helybenhagyta a járásbíró ítéletét. Lakatos József azonban jól ismeri már a „dörgést” az igazságszolgáltatás berkeiben s sietve felelősségét jelentett be az ítélet ellen.

**Olvassa és teriessze
a Magyar Lapokat**

Rendkívüli közgyűlést tartott a város törvényhatósági bizottsága

Nyolcvan ószeres számára engedélyeznek iparendélyt

Nagyvárad. Pénteken délután 5 órakor tartotta meg a város törvényhatósági bizottsága rendkívüli közgyűlést, dr. Hlatky Endre főispán elnöke mellett.

A tárgysorozat pontjai között a közbiztonsági kártalanítási illethekek bevezetése, a városi tisztviselők és alkalmazottak szabadságidejéről javasolt szabályrendelet és több kisebb előterjesztés szerepelt, amelyeket a közgyűlés módosítás nélkül jóváhagyott. A vigalmi adóról szóló szabályrendelet felolvasása alkalmával a kérdéshez Máthé Pál törvényhatósági bizottsági tag szólott hozzá, kifejtve, hogy a városi moztulajdonosok tájékoztatlanok a vigalmi adó megfizetésének kérdésében. Nem tudják ugyanis, hogy a nettó, vagy a bruttó bevétel után kell fizetni a vigalmi adót, tehát a jegy ára után, vagy a forgalmi adó után kell-e fizetni? Véleményük szerint adó után nem lehet adót fizetni.

Dr. Gyapay László helyettes polgármester megvilágította a kérdést, amely szerint a vigalmi adót a közösség fizeti, a moziengedélyesek pedig közvetítik a fizetést. A forgalmi adót a jegy ára után kell fizetni, tehát a vigalmi adó után is, mert ez a jegy árába bele van foglalva.

Ezután a mentőállomás kihívási költségeit hagyta jóvá a közgyűlés. Az Alsókörszoldalon történt hegycsuszamlás következtében megrongálódott fagyvisszafolyást-átépítésével foglalkozott a gyűlés. Ennek kapcsán dr. Kaczián Kálmán javasolta, hogy a kiszélesítési munkálatok alkalmával vegyék figyelembe az ut fontosságát, mert a mai állapotában tarthatatlan. Szükségesnek találna egy olyan sétány létesítését, mint amilyen a Rhédey-parkban van.

Dr. Soós polgármester válaszában kijelentette, hogy a város műszaki

osztályával megtárgyalja a javaslatot.

Elfogadta a közgyűlés Hergár Viktor műszaki tanácsos különmunka-átalány megállapítási kérését, ugyancsak Bakó István városi mérnök hasonló kérését tekintve, hogy utóbbi hónapok óta helyettesíti a hadbavonult főmérnököt, ezenkívül is sok különmunkát végez.

Hozzájárultak özv. Seh Lászlóné kegydíjának megállapításához és elfogadták Sz. Poyvár Jenő, városi közgyám nyugdíjazási iránti kérelmét is.

A leventalap ezévi költségvetésének módosítása után, az elnöklő főispán felolvasta a Szent László járványkórház ápolási díjának ideiglenes szabályzatát. A kérdéshez dr. Medvigy Gábor szólott hozzá, kifogásolva azt, hogy a vezető főorvos több magánbetegét helyez, vagy helyezhet el a járványkórházban, amely pedig közintézmény. Kérdést tesz fel, mi történne, ha tömeges járványbetegség lépne fel a városban, ha a magánbetegek a helyeket elfoglalták?

Dr. Heinrich Béla tisztifőorvos válaszolt a felszólalásra, bejelentve, hogy ez a rendszer csak átmeneti, egyébként is a járványkórházat államosítani fogják. Ha a beteg magától megy be a kórházba és ott első-, vagy másodosztályú külön kezelést kér, abban nem lehet kifogásolni. A beteg különben is akkor megy a kórházba, ha viszik.

Dr. Medvigy erre kijelentette, hogy a kórházbaváló beutalás nem a betegről függ. Azt küldeni kell. Kéri az ügyet újabb megfontolás tárgyává tenni.

Az ügyben vita fejlődik ki, majd több hozzászólás után, dr. Soós polgármester javaslatára a közgyűlés úgy határozott, hogy a polgármester fogja időnként meghatározni, mennyi

hely állhat a tisztifőorvos rendelkezésére, illetve a kórházban való külön elhelyezés céljára.

Különböző póthitelek megszavazása után, a közgyűlés jóváhagyta a zsidó iparendélyek számának meghatározását, mely szerint 80 személy részére adhat engedélyt az iparhatóság.

A Teleki Pál-utca burkolásával kapcsolatban dr. Páczkó Elemér kért felvilágosítást. A polgármester kijelentette, hogy legközelebb 200 méter hosszúságban fogunk villamos utat építeni az ut közepén, amely később a Vitéz-utatól az Aradi-ut

Uri lakásba
Finom butort
Papp Margittal
Rimanóczy utca 8. sz.

végig 620 méteren fog folytatódni. A régi utépitési ügyet az előbbi közgyűlés letárgyalta s a vállalkozóval felmerült vitás részt megelégedésre lezárták.

Több kisebb ügy tárgyalása után, a közgyűlés este 7 órakor véget ért.

Kilenc hónapi börtönre ítélte a törvényszék a morfinista ápolónőt

Bujna Margit sirva köszönte meg az ítéletet

Nagyvárad, május 1. Szánalomraméltó fiatal nő állott pénteken délnben a nagyváradai törvényszék hármass büntetőtanácsa előtt, lopás bűntettével vádolva. A vádlott Bujna Margit 26 éves iskolázott, volt ápolónő, egy szerencsétlen körülmények folytán, amelyhez vakhélműtét is járult, rászokott a morfium élvezetére s a borzalmas szenvedély áldozata lett. Állását elvesztette, ápolónői oklevélét megvonták tőle és lopáshoz folyamodott, hogy morfiumot szerezhessen.

Pár éve egyik fogházból a másikkba kerül és a jelek szerint menthetetlen a rendes élet számára. A pénteki tárgyalásra Debrecenből kísérte fel egy fogházőr, ahol egyéves büntetését tölti lopás miatt. Már öt hónapja ül a börtönben, azóta nem jutott morfiumhoz. Elmondása szerint még betegobb emiatt és ölni

tudna a morfiumért.

Nagyváradra úgy került, hogy egy börtönben megismert nő munkakönyvet adott neki és Balla Eszter néven az itteni „Hunnia”-szállóban, mint takarítónő tavaly ősszel munkát vállalt. Első adandó alkalommal ellopta az ott lakó Fleischmann Magda vendég értékes ékszereit, ezekkel Pestre szökött és ott 43 pengőért elzalogosította. A pénzen nyomban morfiumot szerzett. Azután Debrecenben folytatta tovább lopásait, egy tanyán azonban rajtacsípték, el is ítélték 1 évre.

A főtárgyaláson beismerte a lopásokat, semmit sem tagadott és mentségére szörnyű betegségét hozta fel. A bíróság dr. Szahó Géza ügyvéd megrázó védőbeszéde után, a szerencsétlen nőt 9 hónapi börtönre ítélte. Bujna Margit örömkönyvekben tört ki és úgy köszönte meg az ítéletet.

LÁZÁLOM

Írta: Kazatsay Gyula

Nagyváradon még sokan emlékeznek Kazatsay Gyulára, a fiatal és rokonszenves újságíróra, aki később tisztviselő lett a jelenleg Nagyváradon lakik. Kazatsay Gyula résztvett a nagyváradai Munkásfőiskola irodalmi pályázatán és novellájával elnyerte annak első díját. Értesülésünk szerint illetékes körök a novella filmreviziójára gondolatával foglalkoznak. A díjnyertes novellát, amely az említett körülmények között Nagyváradon is általános érdeklődésre tarthat számot, az alábbiakban közöljük:

A deszkás tornácra nehéz lépések döngtek és a sovány Vargáné gyorsan teríteni kezdett. Az ura jött haza a munkából. A vacsora már régóta ott melegedett a tűzhelyen, de szokás szerint megvárták most is a családját. Szombat este volt.

Barátságosan jóestéttel lépett be Varga István. Megmosta a kezét, utána rögtön letelepedett az asztal mellé. Az asszony szótlanul találta fel a délről moradt krumplicevet. A két gyermek is

asztalhoz ült és néma esendben kanalozták vacsorájukat. A kanalak egyenletes kocogásai közben Vargánéknak egy-egy mély sóhajtása hallatszott. Az ura nem volt beszédes és sokszor fél nap is eltelt anélkül, hogy valami mondanivalója lett volna. Látszólag nem törődött semmivel. Lakhér, háztartás, a gyermekek sorsa és számtalan sok más gond, mintha hidegen hagyta volna. Ha az asszony panaszkodott, hogy minden gond az ő vállán van, így felelt:

— Egész héten dolgozom, mint a barom. Szombaton hazahozom a pénzt, a többi a te dolgod.

— Most is csak vacsora után szólalt meg:

— Itt a pénz! — és zsebéből kimarkolta a heti keresetét s az asztalra tette.

Több volt, mint szokott lenni. Az asszony arca egy pillanatra felragyogott:

— Fizetésjavítás volt? — kérdezte.

— Nem, — válaszolt kurtán, de látva, hogy az asszonynak több magyarázatra van szüksége, így folytatta: akkordban dolgoztam ezen a héten. Ezután így lessz.

— Hála Istennek, — sóhajtott fel

Vargáné égre emelve szemét, — legálább jól is láthatnak majd szegény gyermekek.

És a két gyermeket szeretettel ölelte magához.

Pedig Varga István ezen a héten sem keresett többet, mint máskor. A pénzhez is egészen különös úton jutott. Két napja történt, hogy háza felé jövet betért a Lenkey-fele kocsmába és ivott egy pohár pálinkát. Mikor kifélt jött, egy jóllöltözött férfi állította meg azzal, hogy beszélgetni szeretne vele. Szegő néven mutatkozott be Vargának és érdeklődött, hogy megy a sorsa, mennyit keres a gyárban, hogy bántanak vele, stb. Vargának eszébe jutott Dima, a munkavezető, aki folyton gómbáskodik velük és úgy kezeli őket, mintha nem komoly munkások, hanem valami naplopó csavargók lennének. A fizetésről nem is beszélhet. Nem keres annyit, hogy a gyermekei jóllakjanak.

Ezeket érthetetlen bizalommal mondta el Szegő urnak, aki csodálatosképpen tudta mindezeket.

— Látja, — mondotta a jóakarátú Szegő úr, — most szert tehetne egy kis mellékesre. Huszonöt pengőt kereshetne holnap. Nem is kell dolgozni érte, csak egy kis könnyű munkát kérek magától.

Itt Szegő úr bizalmasan karonfogta Varga Istvánt, közel hajolt hozzá és

suttogóra fogta a szót.

Másnap ismeretlen származású röpcédulákat találtak a gyár területén. Az itt-ott elhagyva talált röpcédulákat egymás kezébe adták az emberek. Ismeretlen jóakarók közölték benne a munkásokkal, hogy figyelik sorsukat és résen vannak. A gyárban hiába kutatták, honnan kerültek be ezek a röpcédulák, a származásuk rejtély maradt. Varga István megkapta a 25 pengőt és annyival több pénzt vitt haza szombaton este.

A következő héten megint röpcédulákat találtak az emberek a gyárban. Ebben már sokkal több minden volt. A rejtélyes jóakarók azzal biztatták a munkásokat, hogy sorsuk javításán fáradoznak. Ehhez persze szükség van a munkások segítségére is. Felhívták a munkásságot, hogy ne engedjenek emberi méltóságukon és önérzetükön csorbát ejteni. Ne hagyják magukat kihasználni és jellérékért dolgozni, mialatt mások tejből vajban fürödnek. Fogjanak össze és álljanak a sarkukra, hadd lássák a vezetők, hogy nem akárhikkel van dolguk. Varga István pedig megint huszonöt pengővel többet vitt haza szombaton este.

A munkások csoportba gyűlve helyeselték a dolgot. Jólesett, hogy „lám, mégis van, aki rájuk gondol.” Egy vilámszerelő is jelen volt egy ilyen alkalomnál és felháborodva szikhozódott.

POLITIKAI TAVASZ SVÁJCBAN

Uj erők ostroma a régi pártok ellen

Zürich, április hó.

A svájci tavasz már régóta a politikai élet megélénkülése jegyében szokott állni. Ez azonban nem jelenti, mintha az elmúlt téli hónapokban a politikai életben semmiféle mozgolódás sem mutatkozott volna. Ez alkalommal a legélénkebb tevékenységet a baloldali pártok fejtették ki, melyek a nemzetközi helyzetet alkalmasnak ítélték ahhoz, hogy nagyszabású offenzívába kezdjenek. A cél, amelynek kivívására a szociáldemokraták nagy része a vörös sajtó és egyes baloldali beállítottságú polgári körök alkalmi „népfrontban” egyesültek, a betiltott kommunista párt és más bolsevista baloldali csoportok életretámasztása, ezenkívül pedig a szovjettel való diplomáciai kapcsolatok felvételének kikényszerítése volt. A baloldali akció folyamán a tél folyamán Bernben a szövetségi tanács ellen tiltakozó gyűlésekre, Genfben pedig utcai tüntetésekre is sor került, a kísérlet azonban teljesen kudarcot vallott. A Nicole-csoportnak a kommunista párt engedélyezése ügyében előterjesztett javaslatát a képviselőház négy ellenében 97 szavazattal elutasította, úgy hogy esetleges további baloldali próbálkozások semmi sikerre sem számíthatnak.

A polgári tábor és a szovjet rejtély

A baloldali mozgolódás a polgári táborban is némi nyugtalanságot váltott ki. A szovjet téli offenzíva ezekben a körökben hasonlóképpen nem tévesztett hatást: A háború folyamán elsősorban felmerült a bizonytalanság érzése és a háború utáni időktől való féltékenység. Ez a változás a sajtóban is világos nyomokat hagyott maga után. Számos cikk mutatott rá arra, hogy Svájc még nem állta ki a próbát és a köztársaságnak a háború után kell a

legsúlyosabb időkkel szembenéznie. Az „orosztól rejtély”-lyel foglalkozó közlemények általában azt a végső következtetést vonták le, hogy Szovjet-országról Európa tulajdonképpen alig tud valamit és éppen a szovjet törekvések nemismerése a leginkább aggodalmat keltő mozzanat. Emellett a svájci polgárok figyelmét a Moszkva és a nyugati szövetségesek között folyó politikai huzavona sem kerülte el és különösen a lengyel határ kérdése, a balti államok sorsa és a jugoszláviai szovjet befolyás adott alkalmat sok megbeszélésre. Ez a világpolitikai helyzet végül is a svájci polgárság széles körében ahhoz a felismeréshez vezetett, hogy az a kérdés, hogy ki gyakorolja a döntő befolyást abban az Európában, melynek Svájc éppen a szívében tekszik. Svájc számára sem lehet közömbös.

Pártélet és választások

A szociáldemokrácia és a polgárság ellentéte azonban nemcsak külpolitikai, hanem belpolitikai téren is kiéleződött. A pártok között a háború kitörésekor megkötött ideiglenes békének jelenleg súlyos teherpróbát kell kiállnia. A melegebb tavaszi idők beköszöntével mindenestre a pártok politikai tevékenysége is új életre kapott választások állanak küszöbön és az elkövetkező harcokra a pártok természetesen már idejében el akarják foglalni hadállásaikat. Ehhez járul, hogy egyúttal a képviselőház tavaszi ülészaka is megkezdődött. A svájci pártrendszer általában erős szilárdság jellemzi, amennyiben az erőviszonyok között csak ritkán és ekkor is csekély mértékben szoktak eltulodások bekövetkezni, néhány év óta azonban egyre gyakoribbá válnak a „történelmi pártok” arcvonalába való betörésre irányuló kísérletek. A jelenlegi kormánykoalícióba szabadal-

vűekből, katolikus konzervatívokból és parasztokból áll. A baloldali ellenzék a szociáldemokratákból, balpárti demokratákból és a betiltott kommunistákból kerül ki. A jobboldali ellenzék csoportjai közül többnek ugyan csak a betiltás lett a sorsuk, úgyhogy most már csak a „szövetségi gyülekezet” működik. A legjelentősebb ellenzéki párt azonban mégis a függetlenek világnézeti szintelen csoportja, mely egy nagykereskedő vezetése alatt a jobb és baloldal között közeputat foglal el.

A függetlenpártiak csoportja jelenleg, a történelmi pártok nem nagy örömeire, rendkívül élénk tevékenységet fejt ki. Az időközi választásokon egyes kantonokban máris igen tekintélyes számú szavazót sikerült a maguk oldalára állítaniuk, ami a régi pártoknak számos mandátumába került. Pillanatnyilag tehát a függetlenek és az összes többi pártok harca áll a választási propaganda középpontjában.

A második legerősebb ellenzéki cso-

Fej-
és derékfájás, idegesség, émelygés, úszótalan teint gyakran csak az emésztési zavaroknak következménye. Ilyenkor is kell a **DARMOL**

portnak, az úgynevezett „ifjú paraszto” csoportja számíthat, akik a régi parasztpárttól elválva, egyideig a szociáldemokratákkal meneteltek, ma azonban a jobboldali ellenzékhez állanak közelebb.

Azt a kérdést, hogy a történelmi pártok meg tudják-e őrizni állásaikat, vagy pedig kénytelenek lesznek-e további mandátumokat áldozni az „uj erőknek”, véglegesen majd a nemzeti tanács tagjainak őszi újjáválasztása fogja eldönteni, de erről a döntésről már a legnagyobb svájci kantonban, a zürichi kantonban a tavasz folyamán megtartandó kantoni és kormánytanácsosi választások is ízelítőt fognak adni. (MN)

Megakadályozzák a kettős cukorellátást

Az ipari Anyaghivatal a következő átiratot intézte az ipari érdekeltségűkhöz:

— A tárcaközi bizottság egy korábbi határozatával kimondta, hogy a kettős ellátást jelentő készítményekhez ipari cukorellátmány nem utalható ki. A kettős ellátás fogalmakörébe tartoznak: a cukor felhasználásával készült reggeli és uzsonna italok, bevont anyagok, térszlatótelékek, édesítésre alkalmas fűszerpótlékok, kakaó- és csokoládé pótlók, végül minden édesítési cikk, amelyhez a fogyasztó a fejadag cukorjegyének leadása nélkül mint szabadforgalomban lévő árukhoz hozzájuthat. Tudomásunkra jutott, hogy egyes édesipar-üzöök az előbb említett döntésekkel ellentétben ma is gyártanak

kettős ellátást jelentő készítményeket, amelyhez szükséges cukrot más célra kiutalt ipari cukorellátmányukból dolgozzák fel. Ezt a helytelen eljárást megakadályozni kívánjuk, miért is felhívjuk az érdekeltséget, hogy a feutebb körülírt készítmények előállításának azonnali beszüntetésére hívja fel tagjait azzal a figyelemre, hogy ellenkező esetben az Ipari Anyaghivatal cukorellátásukat beszünteti. Az érdekeltek jeltensék be, hogy a kettős ellátást jelentő készítményeket milyen elnevezés alatt hozzák forgalomba és azokból jelenleg milyen készlettel rendelkeznek.

— Csak tudnám, ki csempészi be ezeket a piszkokat! — kiabálta és a szeme vészfényesen villogott. — Egész biztos, hogy nem magyar ember!

— Nem lehet azt tudni, — szólt közbe valaki. — Hátha mégis magyar ember?

— Akárkicsoda, de hazaáruló, — mondta ki a szentenciát a villanyserelő. — Aki háború idején ilyet tesz, az rendzavarást akar és azzal csak az ellenséget szolgálja. Ezért kötélt jár.

Varga István is hallotta ezeket a szavakat, de magában már tisztázta a dolgot. Őt nem lehet hibáztatni. Ő csak a családjáért csinálja, mert amit keres, attól éhenhalhatnának. A gyerekek éhesek és azoknak nem magyarázhatja meg, hogy nincs több keresete. Nem tudta már nézni a sovány, beesett kis arcukat és síró szemüket. Éppen jókor jött ez a Szegő úr, aki hozzájuttatta ehhez a mellékeshez. És a harmadik héten is megismétlődött a röpcédula eset.

A munka valahogy lanyhult. Ugy látszott, mintha szándékosan lassítanák a munka menetét. A különben goromba természetű munkavezető váltig káromkodott és szidta őket, de az egyik munkás nyíltan szembeállott vele.

— Könnyű Dima urnak! Van mirel hitömje azt a nagy bendőjét, de a mi keresetünkön nem futja jóllakásig.

Igaz, hogy azonnal elboacsították a renitenskedőket, de nem sokat ért. Másnap küldötség ment az igazgatóság-hoz és fizetésjavítást kért, mert olyan nagy a drágaság, hogy a mi keresetükkel nem tudnak kijönni. Az igazgató meghallgatta a kérést és azt mondta, hogy majd előterjeszti a dolgot.

Nagy izgalom a gyárban. Súlyos szerencsétlenség történt. Az egyik megrakott csille a meglazult sínről lesiklott és teljes súlyával oldalra dőlt. Maga alá temette Varga István csillést, aki mellette haladt. Súlyos belső és külső sérüléseket szenvedett és eszméletlen állapotban szállították kórházba. Két orvos is megvizsgálta, de magukban lemondtak róla. Sürgős műtét beavatkozásra volt szükség. Azonnal a műtőbe vitték. Vargánét értesítették a szerencsétlenségről. Jött is szegény sietve, de már akkor a műtőben volt az ura. Oda nem engedték be. Ijedten, kisért szemekkel állt az ajtó előtt, gyermekei mint a riadt báránykák, kapaszkodtak belé. Látták, hogy valami nagy baj van. Ők is sírtak, noha nem egészen értették, miről van szó.

Elgondolkozva haladt a csille mellett Varga István. Eddig háromszor hozott be röpcédulákat a gyárba és lám, mi lett belőle. Mégis csak okos ember ez a

Szegő úr. Érti a módját. Tudja, hogy lehet segíteni a szegény munkás embereken. De ő is ügyesen intézi ám a dolgát, mert sehogysem tudnak rájönni, ki a tettes. Ezeken gondolkozott Varga István, amikor harsány kiáltást hallott. Valaki azt kiáltotta: Vigyázz!

Még ideje sem volt felfogni a kiáltás értelmét, máris irtózatos ütést értett az oldalán. Egy pillanat töredékéig még vad, zavaros kiáltást hallott nagy távolságból, majd sötétség borult az agyára.

A sötétség egy helyen oszlani kezdett és — milyen csodálatos! — szabályos fénykör rajzolódott ki rajta. De olyan vakító fényesség áradt belőle, hogy szemeit el kellett takarnia. A fény irányából tompa, de határozott hangot hallott:

— Jöjj ide Varga István!

Meg akart indulni, de ahogy próbált föltekinteni a ragyogó fényre, önkénytelenül felnyögött:

— Nem bírok odanézni. Nem látom, ki vagy.

— Ide csak a tiszta lelkek tudnak feltekinteni, — hangzott a zord válasz. — Jaj neked Varga István, mert te a földi életedben sem láttad soha, ki vagyok. Hazádat sem akartad látni, pedig óriási erőfeszítéssel küzd éppen az én ellenségeim ellen. És te ennek a sikerét

akartad megakadályozni. Ellenem és fajtád ellen szegődtél. Megtagadtad Istánet és nemzetedet. Bünhődni fogsz Varga István.

Varga István pedig remegve állott a fényesség előtt, szemeit eltakarta és megtörve hallgatta a rettenetes vádat. Láttá életét. Érdekes, hogy az ember úgy látja az egyes jeleneteket, mintha nem is az ő életéből volnának. Mégis minden mozzanatnak érezte a súlyát. Leborult a fényesség előtt, melynek nagyságát minden ízében érezte. A fényességből újra hangot hallott.

— Az lesz a büntetésed, hogy látnod kell árulásod fejlődését. Amit te megkezdted a földön, annak a folytatását innen fogod végignézni és nem lesz módodban megakadályozni semmit. Most fordulj meg Varga István!

Megfordult!

Egész Európát maga előtt látta. A maga teljes elevenségével mutatkozott ez a földrés. Különös, hogy másodperc alatt látott meg mindent. Főleg Magyarország volt nagyon szembeötölő. Pillanatok alatt peregetek le előtte hónapok Varga István kinlódva, nyöszörögve nézte a látványt. Szeretett volna elfordulni a látomástól, de nem bírta.

És látott mindent.

Előbb önmagát látta, amint becsempészi a gyárba Szegő röpcéduláit, aztán

Állatok és gazdasági felszerelések juttatásával segít a vármegyei Közléti Szövetkezet

Széleskörű szociális gondoskodást árulnak el a száraz számadatok. 50 tehenet, 50 bivalyt és 50 kocát osztanak ki az idén

Nagyvárad, május 1. A családi házak építése mellett állattuttatással és gazdasági felszerelések juttatásával fejt ki a vármegyei Közléti Szövetkezet megyeszerte nagyarányú szociális tevékenységét. Ezeket a juttatásokat a felszabadult részeket az Erdélyi Szociális Szervezet kezdte meg 1940-ben és 41-ben, majd pedig ennek az intézménynek a felszámolása után a Nép- és Családvédelmi Alap keretében működő Közléti Szövetkezet terjesztette ki ezt az akciót az egész megyére, míg 1941-ben csak az anyaországi járásokra összpontosította munkáját. Ezért az állattuttatásokat ismertető kimutatások 1941-ben jobbra csak az anyaországot tüntetik fel. Nyolc községben összesen 120 családnak juttatott a szövetkezet tehenet, sertést, lovat.

1942-től az egész megyére kiterjed a Szövetkezet munkája

1942-ben már egységes költségvetéssel dolgozott a vármegyei Közléti Szövetkezet az egész megyét illetően. Érdekesek a számadatok, amelyek ezeket a juttatásokat mutatják:

50 községben 120 családnak 131 tehenet, 12 községben 41 családnak 79 bivalyt, 6 községben 7 családnak 7 lovat, 15 községben 54 családnak 54 kocát, 3 községben 21 családnak 60 birkát, 1 községben 4 családnak 24 angoranyulat juttatott a szövetkezet.

Mezőgazdasági felszerelési tárgyakat már csekélyebb számban tudott juttatni a szövetkezet a rendelkezésére álló atyából. 13 községben 33 családnak 53 ekét, boronát és lókapát, 5 községben 6 családnak 6 eszkereket, 1 községben 27 családnak 27 kubikos talicskát juttatott.

Egyelemreméltó a vetőmagjuttatás is: 28 községben 378 családot látott el vetőmaggal a szövetkezet. 4652 pengő értékben, míg kisipari kölcsönt 22 köz-

ségben 54 családnak 27.000 pengő értékben kiskereskedői kölcsönt pedig 23 községben 39 családnak 21.700 pengő értékben folyósított a szövetkezet.

Sajnos, a folyó évi munkatervben ezek a gazdasági jellegű juttatások lényeges csökkenést mutatnak. Ennek oka az, hogy a házépítési akció, amelyre igen helyesen a legnagyobb súlyt fekteti a szövetkezet, az anyagdrágulás miatt sokkal jelentősebb összegeket emészt fel, mint az előbbi költségvetési évben. Az állattarok is kedvezőtlenül befolyásolják a juttatást, mert ma például egy tehen körülbelül háromszor annyiba kerül, mint tavaly, mégis 50 tehenet, 50 bivalytehenet és 50 kocát fog juttatni a szövetkezet különböző községekben az előfeltételeknek gazdasági és szociális szempontból megfelelő gazdáknak.

Melyek ezek az előfeltételek? Az eddigi tapasztalat a gazdasági szempontok fokozottabb figyelembevételére int. Bizonyosodott ugyanis, hogy az egészen

Okulás a gyermektelen és egykés családok számára

A juttatások ugyanis a mai viszonyok között semmiesetre sem veszíthetik el kölcsön-jellegüket. Az állatok árát 3-4 évi törlesztéssel meg kell téríteni. A kölcsön magában véve is igen nagy előny, de komoly kötelezettséget ró a juttatottakra. Arra a kérdésre, hogy megfelelően gondozzák-e ezek az állatokat, azt a felvilágosítást kaptuk Nádasi Honától, a Közléti Szövetkezet szociális előadójától, hogy bizony ez a juttatottaknak csak mintegy 60 százalékáról mondható el. Évente ugyanis legalább kétszer bizottság ugyan ki a községekben, felhajtja az állatokat és alaposan felülvizsgálja, milyen állapotban vannak azok. És a szemle eredményéhez képest dícsereket és leckeztetése-

ket osztogatnak ki, ezt vissza is veszik az állatot, aminek a legtöbb esetben igen kedvező hatása van. S még egy, erkölcsi és nemzetpolitikai szempontból felmérhetetlen jelentőségű eredménye mutatkozik ezeknek a szociális juttatásoknak. Egyre jobban köztudomásúvá válik, hogy a társadalmi gondoskodásra hivatott hatóságok és intézmények szóba esnek a gyermektelen vagy egykés családokkal. Sőt, hatóságok gondoskodásuk tulajdonképpen csak a négy-gyermekes családoknál kezdődik, míg a juttatások zöme a hat-gyermekes családokra esik. Ez statisztikailag is megállapíthatóan a gyermekáldás nagyobb megbecsülésére vezet.

(j. b.)

Tudja-e Ön...

... hogy a világ aránylag leggyorsabb teremtménye az ugynevezett „ostoros útlutka”, mely helyváltást nem is a levegőben, vagy a szárazföldön, hanem az összehasonlíthatatlanul nagyobb közelségű vízben végzi? A halvánerezed milliméter hosszúságú parányi élőlény a vízben másodpercként három centimétert tud megtenni, ami testhosszúsága ötszázszorosának felel meg. Egy egy méter hetven centiméter magas embernek, ha relatív gyorsaságban az ostoros útlutkával versenyezni akarna, másodpercként 850 métert, öt perc alatt körülbelül 250 kilométert kellene megtennie.

... hogy nem minden fém nehezebb a víznél és nem minden fa uszik a vízben? A fémek között egész sor kivétel van. Ezek közé tartozik a nátrium és kálium, továbbá az ezüsttűhöz orvosi célokra gyakran használt lithium, mely csak fele olyan nehéz, mint a víz és a legtöbb fajtánál is könnyebb. A fák például az ébenia 1,2-szer olyan nehéz, mint a víz, tehát nyomban elmerül benne.

... hogy a leghosszabb életű fa a majomkenyérfa, mely az 5000 évet is eléri? Utána következik a platán 4000, a ciprusz 3000, a nemes gesztenye 2000, a tölgy 1200, a fenyő 1200, a hárs 1000 éves maximális élettartammal.

... hogy egyetlen kiló méz 15 millió virág mézét tartalmazza?

... hogy a világ legrégebb légitársaságát a kopenhági országos levélátörzi? A levelet az akkori király parancsára Nyborgból léggömbbel szállították a Koppenhága melletti Skelskörbe, ahonnan gyorsfutár továbbította a királynak. (MN)

Szegő urat látta tárgyalni két ismeretlen emberrel. Idegen nyelven beszéltek és Varga most minden szót megértett, pedig azelőtt csak magyarul tudott. Szegő beszámolt mindenről a két idegennek és kijelentette, hogy félév alatt itt minden a fejtetetjére fog állani. Az idegenek megdicsérték, több köteg papírpénzt adtak át neki és más városokba mentek, ahol ugyanez a jelenet megismétlődött más szereplőkkel.

Aztán látta a saját balesetét, mely után Szegő úr más emberrel egyezkedett s ezután az vitte a röpcedulákat be a gyárba. Más városokat is látott, ahol ugyanígy akadtak Varga Istvánok.

Később tüntetéseket látott sok lármával. Sztrájkok keletkeztek. A vezetőket elfogták, a többiek megint dolgozni mentek. Majd ismét sztrájkok mindenütt. Tüntetések. Ablakokat törtek be a tüntetők és járókelőket vertek véresre. A rendőrség mindentüzt beavatkozott. De mindjobban lábrakapott az elégedetlenség, amit röplapokkal — és most más szónoklatokkal is — szítottak pokoli szervezetek. Egy helyen fölkötöttek egy embert a megvadult tüntetők, másik helyen meg templomot romboltak. Borzasztó látvány volt. A katonaság is erőlyesen beavatkozott. Több városban a nép megtámadta a katonaságot is. Azok fegyverüket használták. A tűz terjedt. Vér, vér mindenütt és akasztófák tö-

megei. Magyarok ölték egymást rettentés irakssággal.

Varga Istvánnak ez nagyon sok volt. — Nem akartam ezt Uram! Irgalmazz! — esdekelt leborulva.

— Bünhődésed még nem teljesedett — hallotta. — Megmondtam, hogy látnod kell mindent, amit elő akartál idézni árulásoddal. Teljesedik hát ítéletem!

Látta tovább az eseményeket. Látta a sátánfajzatokat, amint összevagyorgáltak elégedetten, hiszen a munkájuk sikerült. Pusztítják egymást a magyarok. De még csak most jön a java: a zürzavar már a tetőfokára hágott. Senki nem tudott már rendet teremteni...

És ekkor Kelet felől idegen egyenruhás, fegyveres alakulatok léptek át a határt és nyomultak be Magyarország területére. Utjukat kifosztott házak, égő falvak, legyilkolt, fegyvertelen magyarok hullái jeleztek.

Varga nem bírta tovább. Eltakarta arcát és felkiáltott: — Irtózatos!

* — Mindjárt magához tet. — mondta halkán az orvos Vargánának, aki holtraváltan állott a már félnapja eszméletlenül fekvő ura ágya mellett. A műtét sikerült, de az orvos azt mondta nem biztos, hogy életben marad, mert a szíve

nagyon legyengült a sok vérvesztésé miatt.

Varga lassan kinyitotta a szemét. Sokáig tartott, míg agya felfogta a körülötte levő dolgokat. Halkan kérdezte: — Mi történt?

— Baleset érte. — szólt az orvos, — de mér túl vagyunk rajta. Most ne beszéljen.

— Igen, baleset. — mondta lehelet-szerű hangon. — Mi van az országban? Nincs baj?

Az orvos jelentősen nézett Vargánéra: — Sebláza van.

Varga ismét megszólalt: — Papot gyorsan! Meg Dima urat a gyárból. — Halkan tette hozzá: meg a rendőrkapitány urat.

Az orvos közel hajolt, megfogta az ütőerét és csendesen szólt: — Nem marad meg — és gyorsan intézkedett, hogy teljesítse Varga kérését.

— Bocssátok meg, — nézett könyörgő szemekkel Vargára a feleségére. — Értetek tettem... Örrettük.

Ujjával a két gyermekre mutatott. Az asszony értelmetlenül bámult rá és azt hitte, hogy félrebeszél a láztól.

Előbb Dima, a munkavezető jött meg, aztán a rendőrkapitány személyesen. Varga egyszerre beszélt mindkettőhöz.

Töredezett szavakkal mondott el mindent Szegő úrról, magáról, a látomásáról.

— Ne hagyják el Magyarországot — kérte őket.

Majd, amikor a rendőrkapitány közölte, hogy Szegő urat egy órával ezelőtt tartóztatták le, így szólt: — De másutt is vannak ilyenek. Láttam. Én nagyon sokat láttam... Vigyázzanak nagyon, mert borzasztó lesz.

A rendőrkapitány megnyugtatta, hogy nincs semmi baj. Lázalom volt az egész. A lelkiismerete lázongott. A valóság egészen más. Rend és nyugalom van. Senki nem rombol templomokat, senki nem gyújtogat és Magyarország áll legtovább az ilyen dolgoktól.

Közben megjött a pap. Mindenki lábujhegyen elment az ágytól. Varga gyönni kezdett. De a sok beszédől nagyon legyengült, szavai elakadtak, állaleessett és feje visszahanyatlott a párnára.

A pap gyorsan feloldozta. In nomine Patris et Filii et Spiritui Sancti...

Az asszony sikoltva rohant az ágyhoz. Ráborult a halottra, aki életében egy pillanatra megingott — a családjáért. A pap vigasztaló szavakat mondott és az elveszett, de megtért bárányról beszélt...

Churchill így fe ezte fel... a puskaport

„Mindez már rég megvan Olaszországban!” Mit ír a „Popolo d'Italia” az angol kormány háboru utánra tervezett szociális reformjairól?

Rómából jelentik: Churchill egyik beszédében mint világraszóló vívmányokat jelentette be az angol kormány jövőre szóló szociális terveit, amelyeket, — hogy kiméletes kifejezéssel éljünk — egyszerűen a fasisztustól tulajdonított el. Az olasz sajtó az arcvonalakon zajló nagyjelentőségű események mellett is talál helyet, hogy csendes derűvel és jogos elégtétellel regisztrálja azt a tényt, hogy a büszke briteknek az általuk annyira ócsárolt fasiszta Olaszországhoz kell iskolába járniok, hogy valami keveset elsajátítsanak a korszerű haladás területén.

Az olasz lapok erre vonatkozó kommentárjai közül kiemelkedik a *Popolo d'Italia* cikke, amely „Tutto già fatto in Italia” („Mindez már mind megvan Olaszországban”) címmel számbaveszi Churchill beszédében felsorolt szociális reformigéreteket, egyenként hozzátéve, hogy ezeket a fasiszta Olaszország már régen megvalósította. A Duce lapja szerint az angol miniszterelnöknek a beszéde valóságos önleplezés-számba ment, mert kitünt belőle, hogy Angliában némely tekintetben valóságos feudális, középkori állapotok uralkodnak és a brit szigetországról — Churchill ígéretei után — kitünt, hogy szociális tekintetben sokkal elmaradottabb, mint ezt az emberek nagy többsége gondolná.

Mit ígért meg Churchill? Elsősorban azt, hogy háboru után bevezeti Angliában az öregségi, rokkantsági és a munkaképtelenségi biztosítást. „Mindezt már régen megcsinálta a fasiszta Olaszország!” — kiált fel a *Popolo d'Italia*. Churchill továbbá megígérte, hogy intézetet állít fel a munkában meghalt dolgozók özvegyei és árvái számára, ugyancsak ott-hont épít az elaggott, 50—65 év körüli munkások számára. Mindezt már Itália mind megvalósította. Ugyancsak külön gondoskodik a fasiszta Olaszország a nehéz testi munkát végzőkről is.

Churchill mint nagy ígéretet tárlta fel, hogy a holnap, a jövő Angliájában nincs több helyük a henylőknek és dologkerülőeknek, (hát eddig lehetett? — kérdezhetjük), mert a munka az angol polgár szent kötelessége. Ejnye, valahol mintha már olvashattuk volna ezt az alapelvet. Még pedig ha jól emlékezünk, a *Carta del Lavoro*-ban s ezen az elven alapszik maga a fasiszmus. Az angol miniszterelnök hangoztatja, hogy a tejet biztosítani kell a kisgyermeknek számára, mert a gyermek egy népek a legnagyobb kincse. — Szükségesnek tartja, hogy fokozzák a születések számát s kijelenti, hogy az állam pártfogásban kívánja részesíteni a

sokgyermekes családokat. Hol jár már ezen a téren a fasiszta Itália? Churchill nem feledkezik meg a szülőasszonyokról és az újszülöttek állami gondozásáról sem. Vajjon, van-e tudomása a fasiszta Olaszország nagyszerű „Opera della Mater-nita ed Infanzia” intézményéről? Láttá-e ennek modern, korszerű kényelemmel felszerelt palotáit, otthonait?

Aztán felfedezi azt is Churchill, hogy jó volna törődni a jövőben az angol ifjuság intézményes nevelésével és fegyelmzésével. Vajjon, halott-e Churchill úr a „Gioventù Italiana del Littorio” nevű hatalmas intézményről, amely a fasiszta Itália ifjuságát fogja egybe? Ugyancsak a vallásos gondolkodás hiányát is megállapítja Churchill a liberalizmus Angliájában s kimondja, hogy hadat kell üzenni a hagyományos angol

Nagyváradon is megalakul a szakiskolások érdekvédelmi szervezete a Nemzeti Munkaközpont kebelében

Milyen célkitűzésekért küzd a szakiskolások országos szervezete?

Nagyvárad, május 1. Az ipari szakiskolát végzettek, érdekeik megvédésére a Nemzeti Munkaközpont kebelében országos szervezetben tömörültek. A szervezet a Munkaközpont egyik csoportjaként működik. A csoport elnöksége most körlevelet bocsátott ki az ország összes szakiskolásaihoz, hogy felszólítsa őket a csoportba való belépésre. Mivel a felszabadulás után Nagyvárad lett a Munkaközpont mozgalmának egyik legjelentősebb központja, remélhető, hogy a felhívás itt talán leghamarabb visszhangra. A körlevél szövege egyébként a következő:

„Szakiskolások! Bajtársak! Gazdasági érdekeink megvédése céljából szükségesnek tartottuk, hogy a pártok és felekezetek felett álló, keresztény nemzeti alapon működő Nemzeti Munkaközpontba tömörülve vívjuk ki jogos érdekeinket.

A Szövetség célkitűzéseit magunkévá tettük és az alábbiakban közöljük azokat a sérelmeket, melyek elsősorban várnak orvoslásra.

1. Sérelmesnek tartjuk a fémipari szakiskolai végzettek végbizonyítványán lévő záradékot, mely szerint a mesteri cím használatát egy évi gyakorlat után is mestervizsga végzéséhez köti. Kívánságunk az, hogy egy évi gyakorlat után a mesteri cím használatát automatikusan élvezhessük.

2. Sérelmesnek tartjuk, hogy az állami munkatelepeken az ipari szakiskola növendékeinek végzettségét nem veszik figyelembe. Szükségesnek tartjuk, hogy az állami munkatelepeken működő végzett szakiskolásokat végzettségüknek megfelelő munkakörbe alkalmazzák, ne sorozzák őket egy kategóriába a tanonciskolát végzett, segédlévéllé rendelkező szakmunkásokkal.

3. Szükségesnek tartjuk a szakiskolát

Elfelejtí búját, gondját, ha meghallgatja a

„HUNGARIA”

két nagy attrakcióját:

az országos híró **„KEISER”** művészi zenetriót és Budapest dédelgetett kedvencét **Bányai Mária** előadóművésznőt

Szolid kávéházi árak! Minden délután 5 órai táncos-tea. Vasár- és ünnepnap este is tánc.

„snobizmusnak” Itália már megtette a „Marcia su Roma” idején, hogy hadatüzent mindenfajta vallásellenes, romboló, szabadkőműves irányzatnak s megoldotta a „római kérdést”, amelyre Itáliá azelőtti liberális kormányvai képtelenek voltak.

Hadiárvák az iskolában

A kultuszminiszter rendeletben felhívta a tanügyi hatóságokat, iskolaigazgatókat, tanárokat, tanítókat, hogy a hadiárva tanulókat — amennyiben szorgalmuk és magaviseletük alapján arra egyébként is érdemesek — az iskolai élet minden mozzanatában megkülönbéztetett bánásmódban részesítsék. A növendékek a hadiárva tanulóársakat ugy tekintsék, mint akikkel szemben az iskola közössége hálával tartozik. A díjmentességeken, kedvezményeken és egyéb anyagi támogatásokon felül, amelyeket az iskola nyújt a hadiárva tanulóknak, fejezzék ki az iskola közössége háláját a hazáért hozott áldozatukért. (Magy. Tud.)

Dohnányi Ernő és Zathureczky Ede részvételével jótékonycélu hangversenyt rendez a hadigondozó egyesület

Nagyvárad, május 1. A hadigondozó egyesület, amely teljesen magára utalva, társadalmi akció révén gyűjti össze alapjait, anyagi eszközeinek előteremtésére és növelésére jótékonycélu hangversenyt rendez Dohnányi Ernő és Zathureczky Ede részvételével. A hangverseny május 8-án, vasárnap este 7 órakor lesz a Református Kulturpalotában. A hangverseny iránt természetesen a legnagyobb érdeklődés nyilvánul meg. Jegyeket korlátozott számban a Nemzeti Könyvkereskedésben lehet kapni.

Pályázati hirdetés állami fiu- és leányinternátusokba való felvételre

A Hivatalos Lap legutóbbi száma közli az állami fiu- és leányinternátusok 1943—44. tanévi pályázati hirdetését. A hirdetés szerinti felvételt lehet kérni I, II. és III. fokú díjkezdésmennyel a beszercei, dési, gyergyószentmiklósi, kassai, kisvárdai, munkácsi, nagyszalontai, nagyvárad, szilágysomlyói, szamosújvári, szatmárnémeti gimnáziumi fiuinternátusokba, a budapesti Erzsébet Nőiskola leánygimnáziumi internátusába, a soproni állami leánygimnáziummal kapcsolatos leányinternátusba, továbbá a szegedi, máramaroszigeti és marosvásárhelyi állami leánygimnáziumokkal kapcsolatos internátusokba. — Részletes tájékoztatót a Hivatalos Lap alapján szerkesztőségünk szívesen ad.

Gépjárművezetőképző (autó és motorkerékpár) magántanfolyam

kezdődik pénteken, május 7-én este 7-kor. Beiratkozni lehet az iskola iradásiában d. e. 10—11-ig, este 5—fél 8-ig **Ritók Zsigmond utca 15. szám. Telefon 22—09.** (Andriáska garage)

MÁJUS

Egész télen vártuk, Lankadatlan reménységgel néztük a naptárt, hogy hány hónap, hány hét van még odáig. Sokszor úgy látszott, hogy elfogy a türelmünk. Alig tudtuk kivárni, hogy arcunkat — szemünket lehunyva — felfelé fordíthassuk és engedjük rázudolni az áldott májusi verőfényt.

Mert a nap melegen sütött már hűvöt előtt is, de az mégsem volt még az igazi. A telet, hideget, rosszul fűtött szobákat feledtetni tudó, gyógyítóerejű napfény csak májusban süt le reánk.

Es most itt van végre. Május... Ezer emléket hozott magával, régi, valódi, boldog falusi tavaszokról. Talán ezért is van, hogy titkon úgy érezzük, mostanában a május sem olyan, mint azelőtt volt.

Akkoriban is nagyon vártuk. A zöld-séges kert végében apró kis parcellák voltak, ezek megint még kisebb ágyásokra voltak osztva. Mindegyik gyermeké egyforma nagy. Az öreg kertész göröcsös spárgával mérte ki, hogy egy méter különbség se legyen az öt kis birtok között, mert már egy tenyérnyi eltérés is komoly, esetleg tetteles nézeteltérésre adott volna okot. Szorgalmasan kapáltunk, ástunk, vetettünk, ültettünk, aztán lestük az eredményt. Szerettük volna húzni a parányi palántákat, hogy gyorsan nőjjenek és minél hamarabb retek, borsó, keményfejű saláta legyen belőlük. Úgyetlen ujjainkkal nem egyszer felbontogattuk a szegény kis bimbókat, azt hittük, akkor előbb lesz virág belőlük.

Magam előtt látom az izgatott arcokat, vajjon ki nyílik ki előbb? Mert az volt aztán a dicsőség! A szüleinknek már napokkal előbb szigorúan tilos volt belépni a mi kis birodalmunkba, hogy az első virágok színe, a piros retek nagysága igazán meglepetés legyen május elsején. És milyen jó érzés volt, hogy egyszer mi is megtilthattunk valamit! Hogy egyszer nekik is tilos volt valami. Szigorúan őrködünk, nehogy túl járjanak az eszünkön. Azt el sem tudtuk képzelni, hogy minden erejükkel ne azon mesterkednének, miképpen láthatnák meg a mi nagy titkunkat. Biztosra vettük, hogy az számunkra legalább akkora élvezet lenne, mint a nagynyárfa legtehetősejéről a varjufészkét lehozni. (Az is nagyon tilos dolog volt tudniük, de azért mégis minden tavasszal megszerztük.)

Végre aztán mondhattuk egymásnak:

— Holnap már május lesz!

Azon az éjszakán titokzatos dolgok történtek. Aludni nem igen lehetett, mert szegény Burkus egész éjjel láncon maradt és olyan keservesen vonyított, hogy a legkeményebb szívet is meglegyította volna. Mégsem akadt, aki szabadon engedje.

Az udvarról jövés-menés, elfojtott beszélgetés foszlányai hallatszottak. A hajdani betyárvilág meséi borzongatták a hátunkat és fontoskodva kérdeztük egymást, hogy vajjon nem rablók járnak-e?

Pedig jól tudtuk, hogy semmi veszély sincsen. Falusi legények csákányozták a kemény kavicsot, lányok réti virágokból fonták a koszorút, selyempapírból tarka pántlikát hasítottak. Diszítették a még földön fekvő májusfát. Egyikük lobogó mécesest tartott, hogy akkor is lássanak, ha a hold elbújik a felhők mögé. Közben beszélgettek, fojtottan, boldogan kacarásztak és azt találgatták, kinek milyen virágot tesz a szeretője az ajtaja elé.

Meglestük őket, előre tudtuk, hány üveg, hány perccel, milyen színű szalagok fognak lengeni a sudár májusfákon, mégis reggel nem tudtuk hova lenni a boldog gyönyörűségtől. Két nagy fa volt

és egy sokkal kisebb, nekünk gyerekeknek. Az volt persze a legszebb az egész világon. Távcsovön nézegettük, nem tudtuk betelni vele. Szép kis tábla is volt a törzséhez drótozva, rajta feledhetetlenül szép rigmus. Akkor ezek az ostoba kis versek jelentették nekünk a legsodálatosabb költészetet. Egyre még emlékszem.

Orgonavirágok édes illatával

E ház lakóira ezer áldás szálljon.

Aranyhajú kisasszonykák léptei

[nyomában

Piros rózsá, nefelejcs, orgonáig

[járjon.

Szívük dicső kertjébe bánat sohse

[ferjen,

Békében és szeretetben éljen,

[soká éljen!

Gyönyörű volt. Soha nem sikerült megtudnunk, hogy ki faragta. A lénye-

gen még az sem változtatott, hogy az aranyhajú kisasszonykák valamennyien koromfekete hajú barnára sült, elszánt kis csibészek voltak. Az egész úgy volt szép, ahogyan volt.

Hát igen. Ezért érzem talán, hogy a mostani május nem igazi. Mert aki annyiszor végiggyönyörködte gyermekszívének minden túláradó érzésével a falusi májust, aki látott kinyitni egyetlen éjszaka alatt egész erdőnyi orgonabokrot, varázsos csodamezővé átalakulni a rétet, annak minden más csak szegényes díszlet. Aki ismeri a májusi erdő levegőjét és beszívta valaha a cserjésben rejtőző édes kis gyöngyvirág-csengettyűk illatát, mit is csináljon három virágcserepnyei földdel egy szegény városi erkélyen?

Pedig ez is tavasz, ez is május. Itt is teljes pompában állnak már a fehérgyertyás gesztenyék. Az igazi, a valódi már elmúlt. Az már csak az emlékek ködén át tér vissza ilyenkor, hogy egy remegő könnyecseppen keresztül nézve, még szívújádtóbban kedves legyen.

Hegyek szimfóniája

Oly szilárdan állnak, mint az Isten gondolat-hulláma, mit szeszélye megdermesztett, hogy így kibeszélje tenger-lelke titkát néhány perccel; neki perc, mi nekünk millió év, s így maradnak, míg csak neki tetszik.

Kis bogárcák böngészgetnek bennük antimon, szén, réz, arany, vas, gyémánt, só után. Ők nézik egyre némán, nagy fűsséggel; ezredéves bányá hordalékja nekik nem hiányzik, egy tűzhányó perc alatt kihányja.

Levegő-csók borzogatja bőrük, a borzongást úgy hívják hogy: Elet. Erdők lombot, rétek színt regélnek, vadak falnak, szaporodnak, játszanak: a tűzmagra dermedt szikla-burkon a lét hártavékony, színes látszat.

Van ki rózsát kér a nagy hegyektől, van ki gyógyírt, van ki gyöngyvirágot, van ki özet, van ki azért hágott hegyecsúcsokra, mert hitvány alázat lázította lent a völgyfenéken s felhajtották vad túrista-lázak.

A hegyekhez mindég visszatérek meghallgatni hullámaik tenger-muzsikáját, amint némán zeng el az időben. A nagy szikla-vázat lepkeszárnyként éri, ha kis ember akár zsoldárt mormol, akár lázad.

Oly szilárdan állnak, mint az Isten megdermedt sok gondolat-hulláma, csefelyek csobognak róluk, málna, nefelejcs közt kiapadhatatlan, piros pisztráng úgy ficáncol bennük, mint a szív a kegyelem-patakban.

MÉCS LASZLÓ

Érdekes javaslat a háztartási alkalmazottak egyre égetőbb kérdésének megoldására

Milyen hatással van a zsidó cseléd tartó alkalmazottjára? Az igények mellett a kötelességről sem szabad megfeledkezni

Nagyvárad, ápr. 30. Lapunk már több ízben foglalkozott a háztartási alkalmazottak kérdésével. Legutóbb a debreceni törvényhatóság közgyűlésén elhangzott felelőzlálás kapcsán mutattunk rá arra, hogy milyen nagy veszedelmet jelent a zsidó ház és család a magyar háztartási alkalmazottra. Ebben a felelőzlálásban különösen arról volt szó, hogy fiatalabb magyar háztartási alkalmazott számára a zsidó ház állandó erkölcsi veszélyt jelent. Ebben a kérdésben csak úgy lehetne rendet teremteni, ha a zsidóknak megtiltanák magyar háztartási alkalmazott tartását.

A kérdés egy másik oldala a háztartási alkalmazottak túlzott, konjunkturális igénye. Ezzel kapcsolatban az egyik fővárosi lapban érdekes cikk jelent meg, amely bevezetőjében nagyon helyesen mutat rá arra, hogy a háztartási alkalmazottak egyrésze kétségtelenül eltúlozza igényeit s emellett teljesen megfelelő kötelességeiről, gyermekes helyen nem vállal munkát s két-három hónap múlva minden helyét otthagyja.

A cikk a tarthatatlan helyzet változása után így folytatja:

Ha az okokat kereszük, nem lennénk ösztöntek, ha meg nem mondanánk, hogy a gazdag és jómódú fővárosi és pesti zsidóasszony meg tudja fizetni a magas szakácsnői fizetést és saját kényelme miatt kényezteteti és elkényezteteti alkalmazottját, aki végül diktál a háztartásban. Ezeket az igényeket a keresztény család azután kielégíteni nem tudja.

Ez a kérdés nagyon megérett arra, hogy hatóság és a társadalom komolyan foglalkozzék vele. Erre egy pár pontban gondolatokat ajánlunk:

1. Valamelyik hatóság, melynek legfőbb köze van a háztartási alkalmazottakhoz, foglalkozzék ezzel a kérdéssel praktikus céllal a megoldás érdekében.

2. Szükséges, hogy a fővárosi háztartási alkalmazottak bizonyos fokban elrontott százalékát vidéki egészséges anyaggal frissítsék fel. Inkább dolgozzunk kissé bárdolatlan, tapasztalatlan, de jóindulatu valakivel, mint öntelt és

kiraffinált, megbízhatatlan egyénnel.

3. A cselédközvetítő komoly intézmények ne közvetítsenek oly háztartási alkalmazottakat, akiknek munkakönyve 70—80 százalékban csak 2—3 hónapos szolgálati időket mutat. Ez esetben ugyanis valószínű, hogy nem a munkaadó a hibás. Ezek a komoly intézmények ne közvetítsék ezeket a családok érdekében. Hisz végre nem a közvetítés egyedül a fontos, hanem a családok helyzetén való segítség is. Kérjük a családok szempontjainak érvényesítését is. A keresztény közvetítő intézmények csak keresztény családoknak közvetítsenek.

4. A vidéki felfrissítést úgy képzelem, hogy a vidéki plébániák észékekről tennek közzé, hogy jelentkezzenek azok a plébánián, akik Budapestre, vagy városokba kívánnak szegődni házi cselédeknek. Ezek névsorát azután felterjesztene a plébánia a Katolikus Háziasszonyok Szövetségének. Természetesen a szakutad és a fizetési igények jelzéscel. Így egy értékes névsort lehetne összeállítani, melyből választani lehetne. Természetesen ezeket a jelentkezőket csak megbízható keresztény családoknál helyeznék el. Egyes vidéki helyeken érdemes lenne rövid esti kurzusokat tartani praktikus háztartási kiképzésre és arról bizonyítványt adni. Hangsúlyozni kellene itt azt, hogy az igények mellett kötelességek is vannak és az alkalmazott, aki éveket tölt egy helyen, a saját nyugalmat és jövőjét szolgálja, megbecsülésben lesz része, valósággal otthont kap.

Vallásos ünnepélyt rendez a nagyváradai evangélikus egyházközség

Nagyvárad, május 1. A nagyváradai evangélikus egyházközség május hó 8-án, szombaton este 7 órakor vallásos ünnepélyt rendez gróf Csáky utca 26. szám alatti templomában, melyen dr. Farkas Mária diakonissa főnöknő, a „Fébé” Evangélikus Diakonissa Egyesület főnökszonya tart előadást, Zulauf Henrik diakonissa-testvér saját költeményéből olvas fel, Hermann Ilus és a Luther Kar pedig énekszámokat ad elő. A május 9-én, vasárnap délelőtt 10 órakor kezdődő istentiszteleten szintén Zulauf Henrik diakonissa-lelkész mondja a szentbeszédet. A szombati vallásos ünnepélyt megelőzően május 8-án délután 6 órakor nőegyleti biblióra lesz a tanácssteremben dr. Farkas Mária diakonissa főnöknő vezetésével, május 9-én, vasárnap délelőtt 11 órakor ugyanott férfifejesejével Zulauf Henrik diakonissa-lelkész előadásával, május 9-én délután 3 órakor pedig leánybiblióra Turmezei Erzsébet diakonissa-testvér bibliamagyarázatával.

Az Evangélikus Nőegylet az említett bibliórán kívül minden héten szerdán délután 5 órakor is tart bibliórakat a tanácssteremben, melyeknek végzetével a Luther Kar énekkari próbáit tartja meg. A jövő szerdai bibliórán (május 5-én) Turmezei Erzsébet diakonissa-testvér tartja a bibliamagyarázatot. Ezekre az alkalmaakra az Egyházközség, a Nőegylet és a Luther Kar elnöksége szeretettel hívja és várja az egyház tagjait.

Kelyhek,

cimboriumok, szentségtartók, stb.
Oberbauer A. Utóda

Magyarország legrégebbi templomberendező és zászlókészítő vállalata
Budapest, IV. Váci-utca 41 sz.
Alapítási év 1863. Tel. At. 83-3-44.
80 éves cég.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZÉKELYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40,
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.

Kéziratokat nemadunk vissza.

AKI NEHÉZ IDŐBEN SZENT ÉS KOMOLY MUNKÁVAL RENDÜLT. IEN HITTEL ÉS NEM RÉSzkADÓ VÁLLAL FIAIVAL EGYÜTT SZOLGÁLJA A HAZÁT: KÖSZÖNTI A NEMZET A HŐS MAGYAR ANYÁT.

KORAI JÉGVERÉSEK. A jégverések már kora tavasszal is súlyos károkat okoznak a vetésben. Saját érdekében áll minden gazdának, hogy a jégverési károk ellen biztosítással védekezze, mert a nagy nemzeti érdek mellett saját vagyonának védelméről is szó van. Egy gazdálkodó se hagyja a nemzet kincsét, a drága magyar termést biztosítatlanul és jégbiztosítását minél előbb jelentse be, hogy már a korai jégkárok ellen is fedezve legyen. Az *Első Magyar Általános Biztosító Társaság* helybeli képviselője: Szent László-tér 2.

Szabó Adorján premontrai kanonokot kormányfőtanácsossá nevezték ki. A MTI jelenti: A Kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Szabó Adorján premontrai kanonok, aranymiséés úldozárt, a hitélet és társadalmi élet szolgálataiban szerzett kiváló érdemei és különösen az idegen uralom alatt kifejtett értékes működése elismeréseképp m. kir. kormányfőtanácsosi címmel tüntette ki.

Gazdasági felügyelők és segédfelügyelők véglegesítése. A Hivatalos Lap legutóbbi száma közli, hogy a földművelésügyi miniszter Balogh István nagyszalontai, Bauer Károly érmihályfalvai, Kubinyi Sándor szilágyoséhi, Miklósy Gyula és Bagossy Lajos nagyváradi ideiglenes minőségű gazdasági felügyelőket, illetve segédfelügyelőket véglegesítette.

PÉNTEKEN TARTOTTA ALAKULÓ KÖZGYŰLÉSÉT A MAGYAR-TÖRÖK TÁRSASÁG. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Magyar-Török Társaság pénteken délután tartotta Budapestén alakuló közgyűlését. A társaság célja a magyar és a török nemzet között fennálló történelmi, tudományos, művelődési és gazdasági kapcsolatok ápolása és fejlesztése. A társaság elnökévé gróf Andrássy Mihály felsőházi tagot, társelnökévé Baranyay Lipótot, Cholnoky Jenőt és Ulllein-Reviczky Antalt választották.

Kerékpár rádiók részletre is kaphatók **PÁLFFY J.** Kühné-lerakat
 Mussolini-tér 16 sz.
 Telefon: 15-24

Ujfajta röntgenkészülék Németországban. Thüringiában a tudóbbaj leküzdésére három év óta egy különleges röntgenvizsgáló vonat van üzemben, amely városról-városra utazva végzi áldásos munkáját. Az újfajta röntgenkészülék egy rollifilmkazettából áll, amelynek segítségével óránként 120 eredeti röntgenfelvétel készíthető. A készülék a rollifilm feltételei szerint dolgozik, a felvétel 50 méter hosszú fényérzékeny papírból álló szalagokon történne. (MNK.)

Hirohito japán császár köszönete Horthy Miklósnak. (MTI) Hirohito japán császár köszönő táviratot intézett a Kormányzó Ur Ötöméltósága üdvözlőtáviratára.

Bothmer Károlyt bízták meg a bécsi magyar konzulátus vezetésével. A MTI jelenti: A Kormányzó Ur Bothmer Károly báró osztálytanácsost, a bécsi magyar főkonzulátus vezetésével megbízta.

UJABB MÓDOSÍTÁSOK A FASISZTA PÁRTBAN. Róma. (MTI.) A Fascista Párt szervezetében módosításokat hajtanak végre a működés meggyorsítása érdekében.

Linkomies miniszterelnöknek átadták a magyar kitüntetést. Helsinkiből jelentik: (MTI) Linkomies Edwin finn miniszterelnöknek Szabó György helsinki magyar követ pénteken adta át a Kormányzó Ur által adományozott Magyar Erdemrend Szentkoronával ékesített nagykeresztjét.

A MOT jelenti: Budapesten most adták ki Linkomies Edwin finn miniszterelnök beszédét, amelyet Budapesten Finnország a háboruban címmel tartott budapesti tartózkodása alatt, mint a finn parlament alelnöke. A beszédhez Kállay Miklós miniszterelnök írt előszót Finn példaadás címmel.

TENGERÉSZTISZTHIÁNY AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN. Genf. (MTI.) Newyorki jelentés szerint az Egyesült Államokban a tengerésztiszthiány miatt átírtjelöltek 15 hetes tanfolyam után hadnagyokká léptetik elő.

Vetített képes előadás a Hegyi Kulturházban. Vasárnap este 7 órai kezdettel a Hegyi Kulturházban az Iskolánkülvüli Népművelési Bizottság vetített képes előadást tart. Címe: „Utazás a Balaton körül”. Belépti díj nincs.

Hogy lakása hancuatos bútort MEZEI-nél vegyen legyen, szines, modern
 Szabadság-utca 12. (Szacsav-utca 48.) Háló, kombinált és előszobák
 dióutánzattal is. Előnyös vétel. Konyha újdonságok.

Egy 2000 éves tiszafa. A Bärugdelvölgyi Allgäuban 1250 méter magasságban van Németország legöregebb fája. Ez a tiszafa 2000 éves multra tekinthet vissza és átmérője nem kevesebb mint 3.60 méter. (MNK.)

„TARKA-LEÁNYNAP” lesz május 9-én vasárnap délelőtt 9-11-ig, délután 4-8-ig a Szociális Testvérek Pray György-u. 5. szám alatti otthonában. Belépő nincs. Hivatalos reá minden katolikus magyar leány.

Május 17-től emelhetők a borbély- és fodrászdíjak. A MTI jelenti: A közellátási miniszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében a borbély- és fodrász iparosok kiszolgálási díja május 17-től bizonyos mértékkel felemelhető. A rendelet a hivatalos lap szombati számában jelenik meg.

Adomány a hadiárvának. Madarassy Sándorné Céoni Mihály cukrász újszülött fiúgyermek keresztelője alkalmából, mint keresztanya 10 pengőt fizetett be a hadiárvák segélyezésére. Az adományt a hadigondozó egyesülethez továbbítottuk. — Ugyan csak itt említjük meg, hogy Fejér László zászlós, Fejér Ernőnek, a Nemzeti Bank nagyváradi főnökének fia a frontról való szerencsés hazatérése alkalmából 300 pengőt adott át a hadigondozó egyesületnek a hadiárvák javára.

Vaszary János különleges filmje

Házasság

Főszereplői: Muráti, Páger

a CASINOBAN

Agyonlőtte magát egy tizenháves fiu. Kiskörösről jelentik: (MTI) Egy 16 éves kiskörösi parasztfiu revolverrel agyonlőtte magát. Rövid szenvedés után meghalt. Tettét azért követte el, mert szerelmese egy 15 éves kisleány elzárkózott előle, amikor meg akarta lócsolni.

KÖZSEMLÉRE KITETT GAZDALAJSTROMOK. Nagyvárad thj. város polgármestere a következő hirdetményt adta ki: Nagyléta község elöljárósága, valamint a révi körjegyzőség megkeresésére értesítem Nagyléta, Rév, Bertényés és Vársonkolyos községben mezőgazdasági ingatlanal rendelkező tulajdonosokat, hogy az 1943. évi gazdasági ingatlannal rendelkező tulajdonosokat az említett helyeken 15 napi közsemlére ki vannak téve. Nagyvárad, 1943. április hó 29. Dr. Soós István, polgármester.

Anyavédőtörvény külföldiek részére Németországban. Németország több külföldi állammal egyezményt kötött, amelynek értelmében a Birodalomban dolgozó külföldi munkásokat minden téren a német munkásokkal egyenlő törvények védik. Az említett államok Olaszország, Magyarország, Spanyolország, Bulgária, Horvátország és Szlovákia. A fenti egyezmény értelmében ezen államok Németországban dolgozó munkásnői, ha leendő anyák, ugyanolyan védelemben részesülnek, mint a német leendő anyák az 1942. évi anyavédőtörvény értelmében. (MNK)

UJ OTBA ORVOS. A 2-es számú OTBA körzet orvosa 1943. május 1-től dr. Várady Sándor, aki rendel minden hétköznap d. u. 3-5 óráig a Teleki Pál utca 22. szám alatt. Telefon 27-23. Ezen körzet helyettes orvosa dr. Knézy Jenő volt.

Erdélyrészi tanítók budapesti tanulmányútja. A MOT jelenti: A Községi Tanítók Országos Egyesülete programjába vette a vidéki, különösen a visszakerült országrészek tanítóságának Budapest igazi arculatával való megismerését. Ennek keretében másfél év alatt idén húsvétkor a hatodik tanulmánycsoport járt Budapesten 40 résztvevővel, túlnyomórészt erdélyiek. Ebben a vonatkozásban, különösen nagy jelentőségű az egyesület tevékenysége, mert a visszakerült országrészek tanítóságát közelebb hozzák az anyaországhoz.

NAGY DIPLOMÁCIAI TEVÉKENYSÉG LONDONBAN ÉS MOSZKVÁBAN. Bern. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: A svájci lapok londoni tudósítói szerint ott és Moszkvában nagy diplomáciai élénkség uralkodik. Eden pénteken ismét tanácskozott Majszki szovjetorosz nagykövettel, akit Churchill a legutóbbi napokban szintén többször fogadott Churchill Sikorskyval és Racinskyval is tanácskozott. Moszkvai jelentés szerint az ottani brit nagykövet tárgyalásokat folytatott Molotov külügyi népbiztossal és az amerikai nagykövettel.

Öngyilkos szerelmesek. (MTI) Egy Miskolc melletti község határában egy fiu és egy leány holttestére bukkantak. A két holttesten halált okozó sérüléseket állapítottak meg. A megindult vizsgálat eredménye szerint a fiu egy 17 éves miskolci munkás és a leány egy 17 éves háztartásbeli. Szerelmesek voltak egymásba, de házasságuk akadályba ütközött és ezért öngyilkosságot követtek el.

RÉZGÁLIC-JEGYEK ÁTVÉTELE. A nagyváradi Hegyközség hegybírói hivatala felhívja a hegyközség területén lévő szőlőtulajdonosokat, hogy a rézgálic-jegyek átvétele végett f. évi május 5-ig a hegybírói hivatalban feltétlenül megjelenni sziveskedjenek.

Halálos kimenetelű tüntetést rendeztek a gaullisták. Tuniszból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Két nappal ezelőtt Port Lyautey városban baloldali gaullisták tüntetést rendeztek, amely súlyos utcai zavargásokkal végződött. Francia és amerikai csapatok is beavatkoztak és lövöldözésre került sor. Több ember meghalt és megsebesült. A tüntetések alatt a de gaullisták röp-cédulákat terjesztettek, amelyek támadták Giraud és Nogues tábornokokat.

ANGLIÁBAN UJBÓL CSÖKKENTIK AZ ÉLELMISZERADAGOKAT. Genf. (MTI.) A NTL jelenti: Londoni jelentés szerint Angliában május 2-től kezdve csökkentik az élelmiszeradagokat.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

„Több előfizető” Nagyvárad. Nagyon szivesen leközljük a hozzánk beküldött levelet, ha a „több előfizető” nevét velünk közli. Pontos név és lakáscím nélkül semmiféle felszólalást nem vehetünk tekintetbe. Azért kérjük pótolni a levél hiányosságát, hogy minél hamarabb közölhessük a valóban orvoslárra szoruló panaszt.

KISÁLLATTENYÉSZTŐK TÁJÉKOZTATÓJA

Hogy kezdjük meg az angoratenyésztést?

Ebben a tekintetben nagyon sok hibát követnek el a kezdők, ami rövidesen megbosszulja magát és a tenyésztő nem egyszer érzékeny károsodásnak van kitéve. Ennek tulajdonítható azután, hogy a megkarosodott tenyésztő saját tapasztalatlanságánál fogva nem találja meg számítását és igyekszik az állományon bármilyen áron tudni, amivel leronjta a tenyésztők érdekeit és eltanácsolja a tenyésztési óhajtokat.

A szaklapok és könyvek egyöntetűen megegyeznek abban, hogy a kezdők csak kevés számú állattal induljanak, 4-5 emsével és egy bakkkal. Nem egyöntetűek azonban a nézetek abban, hogy fiatal, vagy már idősebb állatokkal induljunk. De újra egyeznek abban, hogy az indulást elsődrendű állattal, tehát drága állattal kezdjük.

Gondolatban is távol állok attól, hogy a szakírók véleményét kifogásoljam, de ugyanakkor — úgyhiszem — hasznára lesznek azoknak a tenyésztési szándékozónak, kik bár nagyon szívesen hozzáfognának a tenyésztéshez, ha megvolna hozzá a 4-500 pengő, amelyre a szakírók tanácsai alapján főtételül szükség volna, hogy az 5-6 darab kezdőállományt megszerezzék, ha meg szótalkatnak egy olyan tenyésztőt, ki az előírásoktól eltérően egészen más áron indult és ma már kb. 3000 pengős évi tiszta jövedelemről beszél.

Mit mond a tenyésztő?

De beszéljen a tenyésztő:

— A tenyésztést, mondhatom, hogy tiszta véletlen alapján kezdtem. Sokat hallottam az angoráról, amit még nem is láttam és a fantasztikus számok miatt nem is gondoltam a beszerzésre.

Egy vasárnap délutáni sétámon egyik ismerősöm udvarában pillanatottam meg az első angoratelepet. Kíváncsiságból megnéztem közelebbről és csakhamar megállapítottam — mint régi állattenyésztő, hogy az állatok nagyobb része beteg, amire azonnal figyelmeztettem a tulajdonost. Ő azonban tanácsotlanul töprengött már régen és nagyon szeretett volna tudni az állományon, A vége az lett, hogy próbára az egyik beteg állatot kísértem egy kutyakölyökért és egy pár nap múlva meglepettem az egész életben maradt állományt hihetetlenül olcsó áron.

Igy lettem angoratenyésztő. A megveti állatokat egy hétig csak friss ézén és vizen tartottam, ami szinte csodát művelt. Már két nap múlva a leggyengébb is életkedvet mutatott és rendszerletlenül fogyasztotta a szénát s vizet. Most már egy kis petrezselyemzölddel kínáltam meg és utána rátértem a rendszeres táplálásra.

Egy év múlva már harmincra szaporodott az állományom. A párosítás azonban idegen és elsődrendű bakkkal történt. A gyapjuhozamból pedig — ami az előzményekre való tekintettel nem volt kifogástalan — állományomat két elsődrendű emsével frissítettem fel és ma már csak ezeket és leszármazottaikat szaporítottam. A jelen pillanatban — eltekintve attól, hogy nagyobb mennyiséget el is adtam — 70 darab jó hozamu állomány van és az eredménye nagyon meg vagyok elégedve.

Az itt elmondottakat minden olyan tenyésztési szándékozónak, ki eddig nyúltenyésztéssel nem foglalkozott, fi-

gyelmébe ajánlom és hozzá a következő tanácsot adom:

1. Ne vegyünk indulásnak drága állatokat, mert hiányos tapasztalatunkkal teljesítményét és értékét vesztheti.
2. Kezdséknél elégedjünk meg legtöbb

A gyümölcsfák trágyázása

A foszfortartalmu trágyák segítik elő a gazdag virágzást és gyümölcsözést. Ha több éven át foszforhiányban szenved a gyümölcsfa, a reakció a gyümölcs késej éréseben jelenkezik, melynek rossz íze és gyenge aromája van. A foszforos trágyák hatása néhány évig is eltart. Nem hat tehát azonnal és ha a trágyázás rendszeresen történik, sokáig mintegy tárolva marad a földben. A foszforos trágyázást szükséges nitrogén és nátriumos trágyával is pótolni. A foszforos és nátriumos trágyázást nagyobb részben már össze kell elvégezni, míg a nitrogén trágyázást lehetőleg csak tavasszal végezzük, de semmiestre se nyáron, mert az dús vegetálást idézne elő, amely késő őszi eltartanak, miáltal a fa ki volna téve a fagyás veszélyének.

Az évenkénti foszforos, nátriumos és időnkénti meszes trágyázás a gazdag gyümölcsözés határozott biztosítója. — Ezenkívül még nagyon alkalmas az is-

4 emsével (de eggyel is jó indulni!) és egy bakkkal, mert azokból két-három év múlva szinte korlátlan mennyiségű állományt szaporíthatunk;

3. Lehetőleg ne induljunk 6-8 hónapos állatoknál fiatalabbakkal, mert a nevelés bizonyos tapasztalatokat igényel és ha sokáig kell várunk a gyapjuhozamra, elkedvetlenedünk;

4. A beszerzett állatot legalább 3 napig csak jó szénán és vizen tartuk és csak azután adjunk neki egyéb eledelt is.

tállótrágya is.

A jól trágyázott fa nemcsak sok gyümölcsöt hoz, hanem jobban van biztosítva a különféle betegségek (gombák) ellen is. RR.

Szerkesztői üzenetek

A kisállattenyésztők rovatában kérdésekre bérmentve válaszolunk. Válaszbélyeg beküldése esetén a választ írásban is megadjuk.

Nagy Károly (Nagyvárad) Ha angoraemse valamely más nyúlajtával párosodik magábanveve még nem volna nagy baj, mert ez a párosodás csak az abból származott utódokra van kihatással. Azokat tehát az ellés után el kell pusztítani. A teljes biztonságért ugyanugy el kell pusztítani a következő — már angora bakktól származott — szaporulatot is.

Sajnos, ha rendszeres és lelkiismeretes törzskönyvelést akar vezetni, úgy az emsét a legajánlatosabb a tenyésztőből kirekeszteni, mert ez a tényállás az állat értékét csökkenti és többé kiállítás tárgyát már nem képezheti.

Méhészek! Műlép, Milkovits
méhészeti felszerelés
állandóan raktáron Teleky utca 21. sz.

Az olajlen vetések megóvása és pótlása

A huzamosan tartó szárazság és az átlagosnál lényegesen magasabb hőmérséklet egyes vidékeken komolyan veszélyezteti az olajlenmag vetések állapotát. Ezért a Földművelésügyi Minisztérium felhívja az ipari növények (olajos magvak) termesztésére kötelezett gazdaságokat, hogy ugy rendeletbeli kötelezettségük folytán, mint az országnak növényi olajokkal való ellátása tekintetében fennálló hazafiúi kötelességükre való tekintettel is, mindent kövessenek el lenmagtermésük sikeres fenntartása érdekében és kellőleg védekezzenek a száraz időjárás folytán fellépő bolhaveszéllyel szemben. A Futura által kiküldött természetési utmutató, valamint a legutóbbi havi jelentései is közlik, hogy a bolhafogáshoz szükséges kátrányt ajánlatos idejében beszerezni. A bolhafogásnál szükséges kátrány beszerzésére vonatkozóan illetékes helyről a napokban már tájékoztatták a közönséget. Ezen tájékoztatás lényegét itt ismételjük:

A Földművelésügyi Miniszter 282.474—1943. II. I. sz. alatt rendeletet adott ki valamennyi gazdasági felügyelőséghez és értesítette őket, hogy az Anyaghivatal 53.961—1943. sz. rendelete értelmében a 262. anyagszámu barnaszénkátrány a rostlennél) által a községi előljá-

róság, illetve gazdasági felügyelő egyszerű tanusítványa ellenében valamelyik kátránykészlettel rendelkező kereskedőtől, minden anyagi kiutalás nélkül beszerezhető. Ha közelebbi kereskedőnél nem volna kátrány, a legközelebbi gázgyárnál kell beszerezni. Nehézségek felmerülése esetén a termelők forduljanak közvetlenül a Futura olajmag osztályához.

A lennel bevetett terület minden kat. holdja után 1,5 kg., különösen indokolt esetben pedig 3 kg. barnaszénkátrány szolgáltatható ki.

A termelő a beszerzett kátránymennyiséget és azt, hogy kitől vásárolta, postai lev. lapon a M. kir. Ipari Anyaghivatal Széngazdasági Osztályához (Budapest, II., Fő-utca 68) köteles bejelenteni.

Arra az esetre, ha az olajlenmagvetés minden fáradozás ellenére sem volna megmenthető, a Földművelésügyi Minisztérium felhívja az érdekelteket, hogy a Futurával érintkezésbe lépve, minden haladék nélkül gondoskodjanak megfelelő egyéb, a jelenlegi időpontban még sikerrel vehető olajos növények, elsősorban napraforgómag és az erre alkalmas területeken, a szója pótlólag való vetéséről.

A Futura az ország minden részében elegendő szállításra kész, nemesített vetőmaggal rendelkezik

Bármilyen

Ingtalan

adásvétel, csere vagy bérlet-
ügyben bizalommal keresse fel
MEZEI ingatlanforgalmi irodát
Nagy Sándor u. 19. Telefon: 27-50

mindkét olajmagfélésegből és a termelési szerződést kötő gazdáknak kamatmentes kölcsönképpen bocsátja rendelkezésre a vetőmagot.

A vetőmagot igénylő gazdák közvetlenül a Futura központjához, vagy bármely vidéki megbízottjához fordulhatnak termelési szándékukkal.

A gazdáknak a bolhaveszélytől meg nem menthető lenterületek kiszántását a gazdasági felügyelőségeknek be kell jelenteniük. Ha a kiszántott olajlent más olajos növényvel önhibájukon kívül pótolni nem tudnak, a gazdasági felügyelőségek utasítását kérjék ki.

Nagyváradon és Székelyhidon is működik gyógy-növénysszárító

Nagyvárad, május 1. Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület Gyógynövénytermelési és Értékesítési Szakosztálya felhívja az érdekelteket, hogy a 1942. évben több gyümölcsaszalót épített Erdélyben az EMGE, amely a gyógy-növények szárítására is kiválóan felhasználható. A vadon termő gyógynövények gyűjtésének ideje elérkezvén, ezúton is közli az Egyesület az érdekelteket, hogy az EMGE aszalók gyógy-növénysszárítás céljából rendelkezésükre állanak. Aszalók, illetve gyógynövénysszárítók az alábbi községekben vannak:

Bihar vármegyében Nagyváradon és Székelyhidon.

Szatmár vármegyében Szinérváralján és Avasujvároson.

Szolnok-Doboka vármegyében Bálványosváralján és Magyardecén.

Szilágy vármegyében Zeibón, az idén épül Szilágycehen.

Maros Torda vármegyében Nyáradmagyaroson és

Háromszék vármegyében Alsócsernátonban.

900 éves perre vége

994-ben a salernói öböl vidékének lakói „csalhatatlan jelekből” arra következtettek, hogy küszöbön áll a világ vége. A krónikák tudósításai szerint Lettere és Ravello községek a közelálló végre való tekintettel „bűneik levezekelésére” értékes erdőbirtokukat a szomszédos kolostornak adományozták. Minden a legjobb rendben lett volna tehát, ha a világ csakugyan elmúlt volna, de amikor a két község meggyőződött róla, hogy hiába várt a világitéletre, természetesen megbánta könnyelműségét és az adományt ismét visszakövetelte. A barátok azonban ragaszkodtak jogaikhoz és arra hivatkoztak, hogy az ajándékozás a község bűneinek levezekelésére történt, már pedig nem lehet kétségbevonni, hogy a talvak lakosai csakugyan követtek el bűnöket. A vita eldöntését perre bízták a felek, amely évszázadokon át ide-oda hullámpolt, míg végre több, mint 900 év múlva a vita békés kiegyezéssel szerencsésen véget ért.

Mit kell tudni a takarékos szappanhasználatról

A nagyváradai „Zöld Kereszt” tájékoztató közleménye

A szappan a legfontosabb közszükségleti cikkek közé tartozik. A mai nehéz időkben mindenkinek kötelessége ügyelni arra, hogy ne pazaroljon feleslegesen belőle. A takarékos szappanhasználatnak három fontos szabálya van:

1. Ne áztassuk el a szappant!
2. Használjunk lágy vizet!
3. Ha kénytelenek vagyunk mégis kemény vizet használni, előbb lágyítsuk azt!

Igen sok szappan megy veszendőbe, ha mosdáskor vagy ruhamosáskor a szappan a vízben ázik. Ilyenkor a szappan felpuhul, a puha szappan pedig elkenődik és hamar elfogy. Ugyanez történik, ha a szappant a vízbe belemártogatjuk és ha a tartóban vízben hagyjuk állni. Akár gyermekket fürösztünk, akár magunk mosdunk, a szappant ne mártogassuk a vízbe, ne tartsuk a csap alá és főleg ne tegyük bele a mosdóvizbe, hanem előbb vizesítsük be kezünket és többi testrészeinket és azután szappanozzuk be magunkat. Mosáskor pedig, mielőtt a ruhát szappannal megdörzsöljük, előbb emeljük ki a vízből és nyomjuk ki kicsit.

Használat után mindenkor szárítsuk meg a szappant, mert csak száraz és kemény szappant lehet gazdaságosan használni. A felázott puhult szappan elpazarolódik. Ezért tartsuk a szappant lyukacsos betéttel ellátott tartóban, vagy fektessük egy összehajtogatott száraz ruhadarabra.

A kis szappandarabokat gyűjtsük össze. Elhasználhatjuk azokat ruhamosáshoz vagy egy kis vászonzacskóba téve mosdáskor a zacskóval szappanozzuk be magunkat.

Miért jó a lágy víz?

Használjunk lágy vizet, vagyis esővizet vagy hólét, patak vagy folyó vizet, vagy pedig artézi vizet. Lágy vízben a szappan jobban habzik és kevesebb kell belőle. A lágy víz jobban oldja a piszkot és ezért könnyebb benne a mosás. A szikes (széksós) víz is alkalmas a mosásra. A kútvíz csaknem mindig kemény, benne a szappan nehezen habzik, nagyrésze megturósodik. A megturósodott szappan veszendőbe megy. Kemény víz a piszkot rosszul oldja, a mosás és mosás benne nehéz és a fehérneműnek is ártalmára van. Ha ruhamosáshoz kemény vizet használunk, azt úgy lágyíthatjuk meg, hogy 50 liter vízben 10—12 deka ammóniákszódát vagy 25—30 deka kristályszódát oldunk fel. A ruhát és szappant csak akkor szabad a vízbe tenni, amikor a szóda már teljesen felolvadt. Így nemcsak a vizet lágyítjuk, hanem szappant is megtakarítunk. Ezért lágy vízbe is ajánlatos szódát tenni, de kevesebbet, mint a kemény vízbe: 50 liter lágy vízbe 7 és fél deka ammóniákszóda vagy 18 deka kristályszóda elégséges. Ha az említett mennyiségnél több szódát használunk, az a ruhának ártalmára van. Zsírzsóda vagy lugó a ruhát tönkretesz.

Használhatunk a lágyításhoz és mosáshoz hamulúgot is. A hamulúg fának, kukoricacsutkának, napraforgószárnak, szalmának hamujából házilag készíthető. (Hamut vízzel forraljuk fel, hogyjuk egy éjjelen át kihűlni és leülepedni és úgy szűrjük le óvatosan

a hamuról a kapott lugot).

Nemcsak a saját érdeke ellen cselekszik az, aki szappant pazarol, hanem az ország érdeke ellen is súlyosan vét.

Gyűjtsük a zsíradék-hulladékot és

Azonnal be kell zárni üzletüket azoknak az erdélyi kereskedőknek, akik nem adták be kérvényüket iparigazolványuk felülvizsgálatára

A Magyar Tudósító jelenti: Mint ismeretes, most folyik az erdélyi iparrevízió. A kereskedők egyreze már megkapta ideiglenes iparigazolványát, amely azonban csak annyit jelent, hogy október 31-éig folytathatja iparát. Eddig a terminusig ugyanis végleges döntés lesz az ügyében és ezen az időpontra mindenki csak végleges iparigazolvány alapján dolgozhat. Most kézbesítik a végzéseket azoknak az iparosoknak és kereskedőknek, akik a rendelet ellenére elmulasztották iparigazolványuk felülvizsgálatát kérni. Ezek a végzések már jogerősök és közlik az illetőkkel, hogy üzletüket kötelesek azonnal bezárni, iparosok foglalkozásukat azonnal abbahagyni, még pedig minden jogorvoslati lehetőség nélkül.

Kik árusíthatnak cserepes-növényt és dísznövény palántát?

Engedmények a visszatért erdélyi részek kertészeinek

Kolozsvár, május 1. A földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltsége felhívja a hivatásos kertésztársadalom figyelmét arra, hogy a földművelésügyi miniszter rendelete értelmében a szakképzés védelme, továbbá a rovar-kártevők és gombabetegségek elhurocolásának megakadályozására cserepes növényt, valamint virágzó és virág nélküli dísznövény-palántát csak szakképzett kertész, szakképzett kertész vezetésével álló kertészet, vagy iparigazolvánnyal rendelkező virágkereskedő árusíthat a törvényhatósági joggal felruházott városok piacain és vásárain. Szakképzett kertész alatt az okleveles kertészt, képesített kertészt és kertészsegédet kell érteni, akiknek szakigazolását az Országos Magyar Kertészeti Egyesület végzi. Ez a rendelet nehéz helyzetet teremtett volna Erdélyben, ahol az idegen megszállás ezen a téren más viszonyokat alakított ki, éppen ezért három Bányfő Dániel földművelésügyi miniszter az erdélyi viszonyokat szem előtt tartva, módosított rendelkezést tett, mely kimondja, hogy azok is árusíthatnak, akik 1942. évi január 15. napján közvetlenül megelőzőleg legalább öt éven át főfoglalkozásként, kertészetszerűen virágtermesztéssel foglalkoztak és e célra legalább 100 négyzetméter területtel rendelkeztek és melegágygyal rendelkeztek. A fentiek igazolását a kertészeti főfelügyelőségek végzik. Az igazolást 1943. június 1-ig kell kérni. Akik e határidőt elmulasztják, egyben el is veszítik a törvényhatósági joggal felruházott városokban a piaci és vásári árusítási jogukat. A folyamodónak közösi igazolvánnyal kell a kertészeti felügyelőségnél igazolnia, hogy 1942. január 15. napját megelőzőleg öt éven át ezt a foglalkozást űzte.

SZÍNHÁZ

A SZÍNHÁZI IRODA KÖZLEMÉNYEI:

A rendkívüli nagy érdeklődésre való tekintettel, Vasváry János: *Egy nap a világ* című mai háborús története ma, szombaton este „olcsó helyárrakkal” van műsoron.

Mária főhadnagy, az idény legnagyobb operett-sikere, vasárnap délután „olcsó helyárrakkal” kerül színre.

Bácskai dinom-dánom, a legkacagatóbb operett-ujdonság, vasárnap este rendes helyárrakkal van műsoron 3 órás kacagás! Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni.

A hétfői esti Népművelési előadásra a jegyek a színházi pénztárnál kaphatók. Színre kerül: *Egy nap a világ* Jegyek már válthatók.

Udvarolni felesleges című vigjáték-ujdonság rendkívüli nagy sikerre való tekintettel, kedden és szerdán este ismét műsorán van a színháznak. Ez alkalommal Dayka Margit szerepét Szögi Arany alakítja. Rendes helyárrak.

Előkészületben: *Kata, Kitty, Katica* szenzációs operett-ujdonság! törtökön este lesz. Színre kerül: *Leányvásár*. Jakóbi Viktor híres nagyoperettje.

HETI MŰSOR:

Szombaton este: *Egy nap a világ*. Vasárnap d. u.: *Mária főhadnagy*. Vasárnap este: *Bácskai dinom-dánom*.

Hétfőn este: *Egy nap a világ*. (Népműv. előadás.)

Kedden este: *Udvarolni felesleges*.

Szerdán este: *Udvarolni felesleges*. Csütörtök este: *Leányvásár*. (Munkás előadás.)

Leányok továbbképzése

Főleg az utóbbi időben többször megtörtént, hogy aresedő fejű ismerősökkel, komoly családapákkal találkoztam, akik katonaruhában, keményen szalutáltak s én csak néztem és csodálkoztam, hogyun lehetnek ezek a keveses idős urak, akik az első világháborút már végigharcolták, ismét katonák. Azután megmagyarázták nekem, hogy átképzésre hívták be őket. Mert a katonaságnál is úgy van, mint ahogy a közmondás mondja: „A jó pap holtig tanul”. A magyar ember holtig katona marad — katona nemzet vagyunk! — De hogy jó katona lehessen, egész természetesen, hogy mindig tanulnia kell. S továbbá minden foglalkozásnál így van ez! Nem szabad megállni a diplomátánál, a több éves gyakorlatnál. Ha az ember nem törekszik állandóan lépést tartani az élet fejlődésével, nem igyekszik tovább művelni magát, akkor egyszer csak rájön arra, hogy elmaradt a kortól és begyepesedik a gondolkodása.

Leiki szempontból is így van ez. S áll nemcsak a komoly hivatalost beöltözött férfiakra vagy nőkre, hanem állatokra a leányokra is, akiket a kenyérkereset nem szólított ki az otthon falai közül, s azokra, akik hivatalokban robotolnak reggeltől estig, hétről-hétre az írógép vagy íróasztal mellett, begyakorlott, egynaragu, szürke munkában... Nekik talán kétszeresen fontos, hogy időnkint kapjanak egy-egy behívót lelki-szellemi átképzésre. Hogy egy napra kiemelkedjenek a hétköznapok egyhangu megszokottságából s lelkiileg, szellemileg, kedélybelileg föltrisszüljenek, gondolatokat, indításokat, elirányításokat kapjanak a további életre, a munka, a küzdelem folytatásához.

Ilyen lelki-szellemi átképzés akar lenni az úgynevezett „tarka-leánynap”, (valójában egy nagyon változatos, hangulatos tanulmányi nap), melyre hivatalos minden öntudatos katolikus magyar leány, aki nem elégszik meg azzal a lelkiismerettel, azzal a szellemi színvonalal, amelyet jelenleg bír, hanem van benne lendület, nemes törekvés és önmaga iránti megbecsülés, hogy felhasználjon minden alkalmat, amikor különbb, többé, gazdagabbá lehet lelkiileg, szellemileg. S ez nemcsak önmagunkkal szemben való kötelességünk, hanem ezzel magyarságunknak is tartozunk.

Amennyivel kevesebben vagyunk más nemzeteknél, annnyival különbenek kell lennünk náluk. Nekünk a minőséggel kell győznünk! S nekünk, jövődö magyar édesanyáknak ezt kétszeresen szívünkbe kell vésnünk, mert a magyar jövőt mi neveljük majd olyanra, amilyen lesz!

Apáink, testvéreink, mátkáink hősi elszántsággal küzdenek értünk s a szebb magyar jövődöért ott kint a messzi orosz pusztákon. Mi idehaza, a belső fronton küzdünk a lélek, a szellem, a kedély legyvereivel! Legyen ez az írás behívó minden nagyváradai katolikus leánynak a május 9-i átképzésre, „tarka leánynapra” melyen ott szeretné látni valamennyiüket

HESZ MÁRTA

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

Férfiruhákat, használtakat
legjobb áron vehet, eladhat

MOLNÁR

használati, üzleteben
Bémer-tér 1. (udvarban),
hívásra házhoz jövök.

RÁDIÓ

VASÁRNAP, MÁJUS 2. Budapest I.

- 7.30 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
8.15 Hírek.
8.30 Öszinte beszéd.
9.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Flóriánról elnevezett budai görög katolikus magyar plébániatemplomból. A szentbeszédet dr. Papp György egyházmegyei kanonok mondja.
10.00 Egyházi ének és szentbeszéd Máriaremetéről. A szentbeszédet P. Angyán Fülöp hazifőnök mondja.
11.15 Evangélikus istentisztelet a Deák-teri templomból. Igét hirdet Keken András dr. lelkész.
12.15 Levente műsor.
12.55 A rádiózenekar műsorából.
12.20 Időjelzés, vízálmásjelentés.
13.45 Hírek.
14.00 Művészlemez.
15.00 A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata.
15.45 Mindenből mindenkinek.
16.30 Hírek magyar, német, román, szlovák és ruszin nyelven.
17.00 Ének, vers és szép szó az édes-nyáron.
18.00 A mi értékeink.
18.40 A tábornokné. Közvetítés az Új Magyar Színházról. Operett három felvonásban, kilenc képpel. Az I. felvonás után: Hangképek a vasárnap sportjáról. A II. felvonás után: Pethes Ferenc cserevezése.
21.15 Látogatás Csók István festőművésznél.
21.25 Tabányi Mihály tánczene-együttese.
22.15 Ki mit szeret?

Budapest II.

- 9.00 Mindenből egy keveset.
11.15 A Vakok Szövetségének Diszhangversenye.
12.15 Horváth Dudás Józsa cigányzenekara muzsikál.
15.00 Melles Béla zenekar.
16.00 A Székesfehérvári zenekar hangversenyének közvetítése.
18.00 Harsányi András előadása.
18.15 A Budapesti Haladás Dalkör vegyeskara.
18.40 Pipics Zoltán előadása.
19.00 Beliczay emlékest.
20.00 Ember Győző dr. előadása.
20.20 Szórakoztató zene.
21.40 Hírek.

HÉTFŐ, MÁJUS 3. Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.15 Hanglemez.
11.15 Kobák Imre énekel.
11.40 Németh János előadása.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Szalonötös.
15.00 Budapesti honvéd őrszázados zenekara.
15.30 Herczeg János megemlékezése.
15.50 Szórakoztató zene.
17.00 Szivgyártó Pál közellátásügyi felügyelő előadása.
17.15 Orly-tánczenekar játszik.
17.40 Séta a Haditudósító kiállításon.
19.00 Honvédest.
21.10 Közvetítés Andrásföldjéről.
22.10 Perti Pali cigányzenekara.
22.50 Séta operettországban.

Budapest II.

- 19.05 A Filharmoniai Társaság hangversenyének közvetítése.
21.00 Német nyelvoktatás.

KEDD, MÁJUS 4.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.15 Szórakoztató zene.
11.15 J. S. Bach-művek.
11.40 Divattudósítás.
12.10 A Folyamerők fuvószerepe.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

- 14.00 Kamaragyűttes.
15.00 Géczy Barnabás zenekara.
15.30 Gyermekdelután.
16.00 Orel Géza dr. előadása.
17.00 A nagybányai bányák mélyén — Közvetítés.
17.40 Gáspár Lajos cigányzenekara.
18.10 Magyar Zoltán dr. előadása.
18.25 Alkonyati párbeszéd. Hangjáték.
19.00 Az Erdélyi Nők Országos Szövetsége hangversenyének közvetítése.
20.05 Vidám hanglemezgyűjtemény.
21.15 Bálint Sándor dr. előadása.
21.25 Madridi szimfonikus zenekar.
22.10 Ilnczky László tánczenekara.
22.50 Zenekari művek.

Budapest II.

- 19.00 A Földművelésügyi Minisztérium mezőgazdasági félórása.
19.30 Rádiózenekar.
20.15 Az Erdélyi Nők Országos Szövetsége hangversenyének közvetítése

SZERDA, MÁJUS 5. Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.15 Zenekari művek.
11.15 Csakó Eva gondolkázik.
11.40 Emlékezés Tóth Tihamerrra.
12.10 Országos Postászenekar.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Orly-tánczenekar.
15.00 Sára Elemér cigányzenekara.
15.40 Közvetítés Kecskemétről.
17.00 Melles Béla zenekar.
17.45 Nötel Vilmos előadása.
18.00 Honvédműsor.
19.00 Albrecht kir. herceg előadása a Gyermekhét alkalmából.
19.25 Tacskó, Vigjáték 3 felvonásban.
21.25 Táncczene.
22.10 Jancsin Ferenc hegedűl.
22.35 Rádiózenekar.
23.30 Magyar nóták.

Budapest II.

- 18.50 Olasz nyelvoktatás.
19.15 Klarinét-zongorakettőseök.
19.50 Vándoryné Kóvér Ilona előadása.
20.15 Szórakoztató zene.

CSÜTÖRTÖK, MÁJUS 6. Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.15 Székesfehérvári Tüzoltózenekar.
11.15 A rádiózenekar műsorából.
11.40 Endress Ferenc előadása.
12.10 Rádiózenekar.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Weidinger Ede szalonzenekara.
15.00 Beszkárt-zenekar.
16.00 Vértessy Miklós előadása.
17.30 A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata.
17.55 Ósbudavartói a kívánsághangverseny.
19.00 A m. kir. haditudósító század közvetítése.
19.15 Herbert Ernst Groh hangversenyének közvetítése.
20.05 Anekdoták.
21.10 Vitéz Bodor Aladár költeményeiből ad elő.
21.25 Szimfonikus zenekar.
22.10 A rádiózenekar műsorából.
23.10 Könnyű muzsika.

Budapest II.

- 19.05 Francia nyelvoktatás.
19.30 Magyar nóták.
20.20 Thurzó Gábor előadása.

PÉNTEK, MÁJUS 7. Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.15 Zenekari művek.
11.15 Patkó Magda zongorázik.
11.40 Bucsányi Gyula dr. előadása.
12.10 Folyamerők szalonzenekara.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Oláh Kálmán cigányzenekara.
15.05 Szórakoztató zene.

- 15.30 Ifjúsági rádió.
17.00 A Honvédelmi Minisztérium Légoltalmi Csoportfőnökségének közleménye.
17.15 Mária havában.
17.25 A Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekara.
17.50 Sportközlemények.
18.20 Molnár Imre dr. előadása.

- 19.00 Egészségügyi Kalendárium.
19.15 A Müncheni Filharmonikusok hangversenyének közvetítése a pesti Vigadóban.
21.10 Kolozsvári Grandpierre Emília felolvasása.
22.10 Vidák József cigányzenekara.
22.50 Szórakoztató zene.
23.35 Táncczene.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

- Kis tangóharmonikát veszek. Cim a kiadóban. 670
H. V. Morton: Az Üdvözítő nyomában, 2 kötet vászonkötésben, arany metszéssel eladó. Cim a kiadóban. 639
Jó hangu cimbalom eladó. Cim a kiadóban. 668
Ócska kisebb ablakok eladók. Akadémia-u. 8. 672
Eladó új festett hálószoba butor. Hegyesi Márton-utca 4. 687
Kitűnő tőkebefektetés. Emeletes 13 lakásos bérház beépíthető utcai fronttal 50.000 pengőért eladó. Jelinek ingatlaniroda, Telegi-u. 2. 694
Andrássy út 27. Háromszobás 550 négyzetméter kiterjedésű urj magánháza elköltözés miatt eladom. Megbízottam Jelinek ingatlaniroda, Telegi u. 2. 692
Eladó telkek, Tompa Mihály utcán 509, 530 négyzetmétereselek, Liliom utca 536 négyzetméter. Jelinek ingatlaniroda Telegi-u. 2. 691
Hencser, kétszemélyes, jó állapotban eladó Emke palota II. 8. 709
Két vasgály, éjjeliszekrény, boltipult eladó. Csáky-u. 25. 708
Eladó 4 lakásos modern bérház, ára 90.000. — Akik magánháza, bérházát eladni, venni szándékoznak, keressék fel Popovics irodát, Szent János-u. 6. Telefon: 1567. 706
Eladó 2 szobás, konyhás, előszobás magánház, azonnal beköltözhető, ár 14 ezer pengő és egy saroktelek eladó ár 7000 P. Özv. Tatayné, Szigligeti-u. 12. Telefon 28-74. 705
Zongorát, jókarban vagy pianót vennék gyártmány. ár megjelölésel. Főposta-fiókszám 208. 704
Kovácsműhely forgalmas helyen, szerszám nélkül kiadó. Bartha Károly u. 5. 703
Komplet ebédülő garnitúra eladó. Hátlás-u. 54. háztulajdonosnál. 701
Eladó 6 lakásos üzletház. Templom-u. 3. 697
Bordó-garnitúra: divány, négy kis fotellel, asztallal olcsón eladó. Ribbentrop-u. 47. 695

Allást nyec

- Napszámosnöket, 17-18 éves ifjakat, kocsisokat és béreseket felvételre keres a Dreher-Haggenmacher Sörgyár. Jelentkezés a váradszöllősi telepen 10-12 óra között. 645
Fényképész segédnőt (segédet) azonnali belépésre keresek. Cimeket „Fényképész” jellegére a kiadóhivatalban kérem leadni. 686
Gépirásban és számolásban jártas nőt vagy férfit felvételre keresek. Jelentkezés 16 és 17 óra között Szilágyi Dezső-u. 6. sz. Shell lerakátnál. 688
Angoraszórt, gubancot, bármilyen mennyiségben veszek. Székely, Kapucinus-u. 11.
Ügyes bajárónő délelőttre azonnal felvételt. Dr. Könyves ügyvéd, Szaniszló-utca 4. 682
Étkezdébe mindenest bejárónő felvételt. Nagyvárad, Pável-u. 8. 685
17-20 éves fiatalember munkásnak azonnal felvételt. Jelentkezni a lap hirdetésosztályánál.
Mindeneset keresek 15-re dr. Bozsódi né. Pável-utca 19. 702
Bérházban augusztus 1-ére házfelügyelői állás elfoglalható. Ajánlatok „Bémer-ter” jellegére a kiadóhivatalba küldendők. 699
KOVÁCS segédekét lópatkolót és kovács inast keres Kopácsy, Sztaroveszky-utca 10.

Allást keres

- Kereskedelmi érettségivel és irodai gyakorlatjal rendelkező nő elhelyezkedést keres. „Komoly munkaró” jellegére. 683
Érettsgizett öskeresztény fiatal urilány perfekt magyar, román, francia, némi német nyelvtudással, perfekt gépíró, állást változtatna. Cimet „Gépiro-nő” jellegére a kiadóba kér. 696
Kereskedelmit végzett tisztviselő nő irodai, felügyelői állást keres. Cimet „Megbízható” jellegére a kiadóba kér. 689
Hosszu ideig volt építkezési munkavezető, biztosítékkal keres telepfelügyelői, portásji vagy bármilyen hasonló állást iparvállalatoknál, éjjeliőr vagy nappaliőrnek is. Cim a kiadóba. 698

Lakás

- Kiadó butorozott parkettás utcai szoba. Lukács György-utca 26. 696
NÉGY szobás lakásom, havi 100 P bérrrel elcserélném 3 szobás, halos magánházzal. Cimet kiadóba kérek.

Oktatás

- Szabó Ferenc GYORSIRÓ. és GÉPIRÓISKOLAJA, Nagyvárad, Sal Ferenc-utca 12. (Eng. szám 3329/1941-32.) Vidékieknek vasúti kedvezmény. — Telefon: 34-05.

Különféle

- Fertőtlenítést, poloskát, mojt, mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlatjal irtja Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 513
Új cserépkályhák készítését, cserépkályhák átraktását, szabadalmazott futóterkezetettel, készíti Besenyei István kályhás, Huszár-utca 23. Telefon 34-08. 599
Jól menő malombérlet, családi okok miatt átadó. Cim a kiadóban. 684
Paragázzal poloskát, mojt, petét mindenből felelősséggel irtja, Csutorás Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 664

Kölcsön

- Kölcsön könnyű visszafizetési feltételek mellett Hitelszövetkezetnél, Behlen István-u. 6. kapható. 610
Kölcsönöket ingatlanokra több évre gyorsan megszerez Jelinek ingatlaniroda, Telegi-u. 2. 693

Elveszett

- ELVESZETT Magyar Lapok és Szent László Nyomda R. T. nevére kiállított újságátvételi megbízó igazolványok, becsületos mgtaláló, tekintettel arra, hogy részére értékelnek, hozza be a kiadóba, jutalmat kap.
Elveszett 5 személyre szóló kenyérgyegy, aki tud róla, 30 P jutalomba részesül vitéz Törő József, Vadász-u. 5. 700

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

76-és felelősségteljesítő: Főelölős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda R. T.
Igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgógepén Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.